

I. Prancūzų kultūros bruožai

ALGIRDAS JULIUS GREIMAS, Egiptas

Šia, gal kiek neįprasta forma — nes tai nėra nei išsami studija nei kultūrinė kronika — bandoma pateikti pluoštas Prancūziją liečiančių reikšmingų aktualios faktų, drauge ir problemų, kurias prancūzams kiekvieną dieną iškelia gyvoji istorija. Čia pateikiami faktai ir įvykiai yra labai plačiai ir įvairiai aprašyti, tačiau praeities supratimo kultūros ženkla: vienos kurios valstybinės pramonės šakos likimas yra, šioje perspektyvoje, lygiai taip pat reikšmingas kaip ir, pavyzdžiui, kurio naujo literatūrinio talento atidengimas.

Sitoks faktų parinkimas nėra visdėlto vien tik subjektyvus. Nors jis ir nepretenduoja į visišką objektyvumą — kas galėtų drįsti jį pretenduoti: — jis tačiau atsiremia į tą universalią idėjų mėlę, kurios pripažinimo autorius ir norėtų laukti iš skaitytojo.

Albert Camus grįžta. Po ilgos tylos, prie kurios jį privėdė pasiūlykštėjimas dvasiniu skurdū tautos, "plėšomos tarp ją valdančių pirklių ir godžiai tykančių policininkų". Albert Camus grįžo į žurnalizmą, vėl atgavęs laisvės skonią ir pajutęs jai pareigą. "Ne laisvės, įtūžisios ir beprasmiškos, viską naikinančios; ir ne juokingos laisvės stipti badu vienam lūšnoje, kurioje drauge vegetuoja tokie pat skurdžiai, bet — kokia bebūtų visuomenė apie kurią kalbama — besąlyginės laisvės nuolat reikalauji, kad bent kartais būtų išgauta, teisingumo."

Civilizacijos sąvoka buvo pretekstu praėitų metų pradžioje išskirti reikšmingam ginčui tarp vieno iš būdingiausių prancūzų sociologinės mokyklos atstovų Claude Lévi-Strausso ir prancūzų literatūrinio kritiko ir žinomo tradicinių civilizacijos vertybių gynėjo — Roger Caillois. 1952 m. UNESCO užsakymu išleistoje knygoje *Rasė ir Istorija*, C. Lévi-Strausso sąvoka "rasė" ne vien tik prieš rasistinius prietarus, bet taip pat ir prieš kultūrinį šovinizmą, kuris, jo manymu, grąšina užimti rasizmo vietą. Nors ir pripažindamas L. Strausso atstovaujama kultūrų įvairialypumo principą, Roger Caillois, po trejų metų tylos atgavęs ginčą, visdėlto teigia, kad kiekviena kultūra turi savitus bruožus, kurių palyginimas leidžia mums hierarchiškai suvokti, daugiau ar mažiau vertinti skirtingus civilizacijos tipus. Vakarų pasaulio pranašumas priklausys, pagal jį, nuo to vieningo istorijoje fakto, kad ji saisi sugeba suprasti ne tik tiktai savo kultūrą, bet ir kitas, visai skirtingas civilizacijas. Abi tezės patrauklios: arba visų įvairialypų kultūrų lygybė, jau vien dėl to, kad trūksta galiojančių kriterijų, leidžiančių nustatyti jų hierarchiją (C. Lévi-Strausso); arba Vakarų civilizacijos pranašumas, ir tai ne vien dėl to, kad jai padėjė sukurti Mokslą, bet ypač dėl to, kad ji sugeba suprasti ir kitas kultūras ir padaryti jų sintezę (R. Caillois).

Paskutinis didysis europietis, Thomas Mann, grįžo mirti Europon. Europos unijos šalininkas paskutiniu tarpukario periode, nepalstantis kovotojas prieš nacizmą, pasižymėjęs savo nesavanaudiškumu ir plačiais mostais, Thomas Mannas buvo plačiai žinomas kaip būdingas atstovas tos "elitų Europos", kuri šiandien užleido vietą akmenų anglių ir geležies poolių Europai.

Prancūzų vaikai per daug dir-

bai: 58% šeštosios klasės (10—12 m.) ir 79% ketvirtos klasės (12—14 m.) mokinių dirba nuo 40 iki 50 valandų į savaitę, tuo tarpu kai, gydytojų nuomone, jų savaitinis darbas neturėtų viršyti 35—37 val.

Comédie-Française tarptautiniame forume. Po užpėreitų metų gastrolių Sovietų Sąjungoje, Comédie-Française aktoriai išsiruosė kelionei per Atlantą ir gastroliuoja Montreale, Ottawos, Quebeco, Toronto ir, pagaliau, New Yorko teatrose. Nenorėdami išgąsdinti naujos šiaurės Amerikos publikos savo garbingu amžiumi, Moljero Namai nutarė važiuoti per visus tris mėnesius vien tik Moljero, Beaumarchais ir Marivaux komedijas.

Moderniškos valstybės gimimas. Prancūzų Tautinė Asamblėja pereinantis metais kuone vienbalsiai ratifikavo prancūzų — tunisiečių susitarimo klausules, tokiu būdu suteikdami galimybę įsikurti naujai Tunisijos valstybei. Jau dabar Tunisija turi savo kvalifikuotus inteligentus darbininkus ir laisvų, aktyvių darbininkų sindikatų; jų pagalba, šiame Islamo krašte, galėjo pagaliau susikurti nauja moderniško tipo demokratinė valstybė.

Mirė Fernand Léger, buvęs, prieš pirmąjį Pasaulinį karą, greta Braque ir Picasso, vienu iš ryškiausių kubizmo atstovų. Jo kūryba vėliau vystėsi monumentalumo ir dekoratyvumo kryptimi, praturtėdama spalvos išlaisvinimu. Pilnas pasitikėjimo žmogumi, Fernand Léger nebijojosi imtis pėsti mechanizuoto pasaulio formų, tapdamas tuo būdu mašinos ir pramonės lyrinio poetu.

Valstybinis Renault automobilių fabrikas, nacionalizuotas tuoj po paskutiniojo karo Prancūzijoje laikomas pavyzdine įmone. Jo 52,000 darbininkų 1954 metais pagamino daugiau kaip 200,000 automobilių, ir jie užima pirmą vietą Prancūzijos automobilių fabrikų tarpe ir septintą — tarptautinėje automobilių rinkoje. Jo gamyba, nuo 250 kasdien išleidžiamų automobilių 1938 m., pasiekė 1,000 kasdieninių mašinų 1955 metais, ir kas 65 sekundės jis pagamina po vieną prancūzišką Volkswagen tipo mašiną.

Įmonės grynas pelnas 1954 m. pasiekė 4 bilionus frankų, iš kurių 1,5 biliono lygiomis dalimis padalinami tarp valstybės ir fabriko tarnautojų, o likusioji dalis atidedama kaip atsargos kapitalas. Stengdamasi pritraukti naujus pirkėjų sluoksnius (tarnautojus ir darbininkus) įmonė veda pardavimo išsimokėtinai populiarinio politiką. Sutartis, kurią ji pasirašė su profesinių sąjungų vadovybėmis (išskyrus komunistinę C. G. T.) suteikė, tarp kitų pagerinimų, 5% algų padidinimą, trijų savaičių — v.etoje buvusių dviejų — apmokamas atostogų ir numato visą eilę kitokių priemonių, kurių jį imsis; norėdama suteikti padėmams darbininkams tokias pat kaip ir tarnautojams darbo apsaugos garantijas.

Pagerbtas senasis humanizmas. Albertui Schweitzer, prancūzų mis'ionieriui, muzikui ir filosofui, buvo įteiktas Cambridge universiteto honoris causa daktaro diplomai; karalienė Elizabeth įteikė jam taip pat ir Nuopelnų Ordino insignijas. Po prezidento Eisenhowerio, tai dar tik antrasis užsienietis iš gyvųjų tarp, kuriam Anglija sudarė tokią garbę.

Eugenijus Grudis

Prisikėlimas

*Supa virves
sustingusias rankos, pamėlusios,
šūrkščias virves
tamsioi vasario varpinėj.*

*Taip sunkiai keliasi Balandis...
pro mūrmesį ir prakaitų
sūslėso pilką sniego uolą.*

*Kada įsai, nušvitęs ir skaitus kaip Jėšua,
užžengs į dangų?*

Firmosios pavasario naktys

*Šėlsta prieš vakarą šarkos,
ir švinta tokios keistos naktys:
beržai šakas į vandenį sumerkia
ir ima plaktis.*

*Ir poetai nieko nesupranta,
nesinori tikėti:
pusę nakties lyg seniai su vantom,
kitą — lyg asketai.*

Antrasis kapitalas

AL. BARONAS, Cicero, III.

Kažin ar žmogus kasdieną

begalvoja, kad jis ne vien tik duona gyvas. Atrodo, kad šį žodį tebeprisimena labai retai. Duona, į kurios sąvoką įeina ir daiktai, kad ir ne pirmo reikalingumo, šiandien darosi daug labiau svarbesni už kitus toliau nuo duonos stovinčius reikalus. Tačiau yra išimčių ir tomis išimtimis palaikomas spausdinamas žodis ir dvasia. Kiekvienas šandien prekiaujas ledais, cigaretais, dešromis ar obuoliais nekalbant jau apie baldus ir degtines, pasakys, kad patys neverčiausias dalykas labiausia neapsimokąs ir daugiausia laiko gailinąs, tai turėti reikalų su lietuviška spauda.

Zinoma, nėra ko čia norėti: valstybėje valstybės nesukursi duonai. Mūsų tikslas yra čia šaukti, kad esame vaikai tautos, kurios kiti broliai nėra raudojonojo kapitalisto vergija. Mūsų tikslas čia, be nuolatinio rūpinimosi duona, yra liudyti, kad raudojantieji lordai yra pavertę Lietuvą baudžiauninkų ir teroro žeme. Antraip — betikslis buvo nešimas savo galvų pro ugnį ir vandenį.

J. Karvelio užsimojimas

Tačiau yra žmonių kurie mažindami duonos aurodą, nebijodami rizikuoti sunkiai užkaltais centais, stengiasi dirbti spaudos darbą, kraudami dvasinį kapitalą tautai, parodydami, kad lietuviai nėra susirūpinę tik ką valgyti ir ką gers, bet ir kūrybinio žodžio. Neseniai J. Karvelis išleido tikrai jokio pelno neduosiančią sol'dnią knygą J. T. Vaižgantas. Knyga, kaip žinoma, parašyta žurnalisto A. Merklio buvo jau išleista Lietuvoje. Ją, kaip teko suvokti matyti, verslininkas Karvelis išleido norėdamas pagerbti didįjį lietuvių svėdasiškį kaimyną J. Tumą. Vaižgantą. Tai ir buvęs tikrasis leidėjo uždavyns ir noras, tačiau ši knyga, kada šandienykštis žmogus vis labiau įieško duonos, kaip žodžio, yra daugiau vertinga nezu buvo gal'ima tikėtis jos antrosios laidos belaukiant. Žurnalistas Merklio, panaudodamas aibes dokumentų, lyg filme, perteikia nuostabiai įsivaiz-

domų ir iškilų kan. J. Tumo paveikslą.

Ir kyla klausimas, beskaitant knygą, ką kalbėtų šiandien emigracijoje kanaaninkas, kaip veikti ir kaip kovoti su tikštančiais mus užpuolusių negerovių, kurios vienos yra išėinančios iš emigracinių sąlygų, o kitos dėl nuro kapuose tapti turtingiausiu. Juozo Tumo Vaižganto monografija skaitant matyti, kaip visada lietuvių buvo kovota už savo žodį, kaip reikėjo šviesių asmenybių kraštui kelti, kaip reikėjo kovoti su pačios Bažnyčios nelietuviškai nusiteikusiais dignitoriais.

Idomu, lyg romanas

Knygoj randame labai daug vietų, parašytų dialogu ir todėl ji dar įdomiau skaitoma. Ši knyga liečianti praėitį ir kovą su caro krugodurovais, atsijusiais į Lietuvą, yra daug įdomesnė už neseniai pasirodžiusių pora romanų, liečiančių kovą su caro užmačiomis Lietuvoj. Kan. Tumo gyvenimas buvo ištisa jaunimą žavinti kova. Nenuostabu, kad jis jaunimą ir jį jaunimas taip mylėjo. Kaip iš A. Merklio knygos matyti, kan. Tumas nebuvo raidės žmogus. Jis žiūrėjo dvasios, jis žiūrėjo reikalo esmės, nesutalpindamas savęs į jokus siaurus rėmus.

Autentiški laiški, tikri pasikalbėjimai su įvairiais caro valdininkais, įdomūs nuotykių su atėjusiais kanaan'ko prašyti pinigų bei rekomendacijų, prakalba Rusijos Lietuvių Seime 1917 m., rodo nepaprastai gyvastį, bekompromisinį, tačiau nuosirdų lietuvi, žmogų ir kuniga. Įvairūs kaliniai, daugiausia politiniai, užtarimai, padėjo ne vienam atgauti laisvę. Tumo geras'rdiškumą žinojo visi, ir vieni pas jį eidavo skolin-

Br. Murinas

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Kun. dr. Ignas Urbanas

Mokslinių Studijų Klube skaitė pranešimą apie dvasios supratimą. Neseniai klubas turėjo pranešimą apie medžiagos supratimą dabartiniuose moksluose, o šiuo kartu jis atsidėjo dvasios klausimo apžvalgai. Kun. I. Urbano pranešimas buvo istorinio pobūdžio. Pradėdamas nuo senųjų graikų filosofų jis padarė trumpą, bet visas pagrindines fazes apimančią dvasios klausimo apžvalgą iki paskutinių laikų. Jis plačiau apsisėjo prie Platono, Aristotelio, Tomo Akviničio, Dunsoto, Hegelio ir Hartmano dvasios sampratų. Pabaigoj prelegentas palietė dvasios klausimo būklę Amerikos užsienio mokyklose. Šiuo klausimu prelegentą papildė Petras Maldeikis, Aleksandras Plateris ir Jonas Rugis. Diskusijoje dar dalyvavo kun. dr. A. Baltinis, kun. dr. P. Celišius ir dr. Z. Smilgevičius. Pranešimo koferentu buvo kun. V. Bagdavičius, MIC, kuris kiek plačiau apsisėjo prie Dunsoto dvasios sampratės.

• Regina Ingelevičius, Česlovas Janušas, Sofija Plechavičius, Paulius Pužnas, W. J. Witkus yra išstatę savo kūrinius Almus galerijoje, Great Neck, N. Y. Paroda tęsis iki kovo 31 d. Atadara šiosiomis dienomis nuo 3 val. p. p. iki 8 v. v., o šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 iki 5 val. p. p.

tis pinigų, o kiti esamos valdžios išplūsti. Naujų metų diena pas kan. buvo keturi pažįstami ir vienas nepažįstamas pinigų paaiškolinti, o be to, keli dar šiaip jau visai beverčiai ar net įžeidiniai atkeliai.

Turtas atkeliai

Nuostabus šio neeilinio lietuvių, kunigo ir rašytojo gyvenimas ir jis toje A. Merklio knygoje yra atvaizduotas pilnai ir autentiškai. Įdomus net pats kan. Tumo testamentas. Panaudotų dokumentų sąrašas daro knygą įdomią ir mokslininkui, ne tik jaunimui arba ir šiaip skaitytojui. Ši antroji kan. J. Tumo Vaižganto biografijos laida papildys biblioteką ne tik tų, kurie nori vėl įsigyti tas knygas, kurias turėjo Lietuvoj, bet papildys ir žmonių, kurie tada, kai monografija pasirodė, buvo dar labai jauni.

Kaip jau minėjome tokių kapitalinių knygų leidimas pareikalauja daug išlaidų ir būtų geriau, kad kiti verslininkai, turėdami duonos, neužmirštų ir žodžio, ir išleistų mokslinių veikalų, kurių jokia dar tebeegzistuojanti leidykla negali rizikuoti leisti. Būtų gera, kad prasi-muše į turtingesnius susidūrė ir antrąjį kapitalą ne duonos užsitikrinimo pavidale, bet žodžio, kuris palieka šimtus mesų, ir vieni pas jį eidavo skolin-

• Senasis Vilniaus Universitetas

"Nidos" knygų klubas 11 savo leidinių išleido prof. Mykolo Biržiškos knygą "Senasis Vilniaus universitetas — vardų ir veikalų atranka". Knygoje yra 179 psl. ir jos atspausdinta 2,500 egz.

Ta knyga tai antrasis leidimas tos pačios antraštės knygos, išleistos Lietuvoje, kurios vos vienas kitas egzempliorius pateko į Vakarus. Prakalboje autorius pažymi: "Blogiau, jog ir pati to universiteto istorija ne tik lenkų veikėjų ir publicistinių lenkų istorikų parodoma kaip augstosios lenkų mokslinės istorija, bet ir mūsų visuomenė įprato į ją žiūrėti bemaž kaip į svetimą, poniškai lenkišką" (IV psl.). Autorius, trumpai nurodęs Vilniaus universiteto istoriją ir jos laikotarpius, toliau visą darbą suakirto šiais skyreliais: *Academia et Universitas Vilnensis*, kur aprašo Akademijos įsteigimą, fakultetus, akademinį mokslą ir raštiją bei k.; *Imperatoria Universitas Vilnensis*, kur supažindina su universiteto organizacija, universiteto etapais, pouniversitetinėmis akademijomis, universiteto mokslu ir mokslininkais ir k.; *Universiteto šviesos spinduliai*, kur patiekiami žinių apie Vilniaus profesorių svetur atsidūrusius, universiteto auklėtinius svetur profesoriaujančius, Vilniaus universiteto mokinius — filosofus, teologus, istorikus, klasikus, literatus ir k. Priede pridėtas *Vilniaus universiteto atgavimas XX a.*, be to literatūra senojo Vilniaus universiteto istorijai ir pavardžių rodyklė.

Prof. Myk. Biržiška, buvęs Vilniaus universiteto rektorius, su dideliu kruopštumu ir meile atliko savo darbą. Kiekvienas lietuvis, kuris norės turėti daugiau žinių apie Vilniaus universitetą ir atitaisyti lenkų skelbtas klaidas tuo reikalu, susidoms su šia knyga. Knyga išleista 1951 m. spalio 25 d., taigi šiemet suėis 5 metai nuo jo mirties ir tą sukaktį būtų gražu paminėti sudėtinu veikalu apie garbingąjį velionį. Planuojama knyga apimty vėsk. Būčio bruožus, jo darbą akademijoje, jo slaptas pastangas atgavinant tėvų marijonų vienuolyną, jo darbą profesoriaujant ir lektoriaujant Lietuvos universitete. Būtų aprašyti ir kiti jo darbai: "Draugo" redagavimas ir veikla JAV parapijose, vadovavimas marijonams, apologetiniai ir kiti raštai, dvasinė vadovybė kunigų seminarijoje, vėsk. Būčio įnašas į Lietuvos atgimimą ("Apžvalga", Vilniaus Seimas, pastangos nepriklausomybės laikotarpy, tremtyje). Pagaliau eity vėsk. Būčio atsiminimų pluoštas bei jo veikalų sąrašas. Knyga galėtų turėti apie 300 puslapių. Nebūtų sunku ją sudrėguoti, tačiau rūpestį sudaro išleidimas. Romoje leidžiant knygos išleidimui reikėtų apie \$900. Vėsk. Būčys yra tauris asmenybė. Kun. dr. K. Matulaičio, MIC, manymu po arkiv. J. Matulevičiaus beatifikacijos bylos seks vėsk. P. Būčio beatifikacijos byla.

• Dail. Z. Mikšys išvyko Europon gilinti žinių teatro režisūroje; šiuo metu yra režisūros padėjėju Šveicarijoje, Bazelyje, statant Th. Wilder'io veikalą "Mūsų mažasis miestas".

• Antanas Paskočimas, gyvenąs Bridgeporte, Chicagoje, gabi atlieka medžio drožinius. Vienas naujaisių jo kūrinių — Aušros Vartų Dievo Motina.

• Prof. Steponas Kolupaila

dėstas Notre Dame universitete, gavo vieno buvusio studento iš Indijos jautrų ir man dągu sveikinimą Nepriklausomybės dienos proga. Dedame jo vertimą:

"Brangus Daktare: Kiek prisimenu, šiomis dienomis turėtų būti minimos Lietuvos Nepriklausomybės dienos sukaktuvės.

Dėka labai artimam kontaktui su Tamsta, kaip Tamstos studentas ir nūnai ištikimas Tamstos draugas, nuolat duomiuos Lietuvos istoriją ir kultūrą. Todėl šia proga skiriu savo maldas ir linkėjimus, kad netolimoje ateityje Tamstos tėvynė būtų atstatyta iš komunistų valdymo skurdo į seną laisvę ir garbės padėtį.

Sal's, kuri gali iškelti tokias asmenybes, kartu kuklias ir žymias, kaip mano mokytojas, yra ypatingai verta sekti kitų jaunų šalių, kaip mano. Užtikrinu — mano rimčiausias troškimas yra, kad mes Indijoje pajėgtumėm pasimokyti iš didelės pamokos, tiek iš garbingos Lietuvos praeties, tiek iš jos tragiškos dabarties.

Leiskit man Jūsų šventės proga prijungti savo nuosirdžias maldas už greitesnį Lietuvos išsivilimą. Tegū tuo tarpu šios viltys atrodą blankios, tačiau kova nėra baigta, kol nenustota viltis ir melstis.

Su kilnia pagarba Tamstai ir Ponlai, susijaudinęs

John Pimenta

(Poona, Bombay, Indija)."

• Stasio Džugo knyga mūsų jauniausiams skaitytojams — *Keturi valdovai* — jau pasiekė Chicago. Visų pirma krinta į akis nuostabiai puošnus išleidimas. Viršelyje ryški pilsis, kur gyvena lūdingieji karaliai, ir keturi kiškučiai, nešantieji vainikus keturiems valdovams, kuriais karalius padarė savo žynius, aiškinusius jam, kas jam apsigyveno ir neduoda sielai ramybės ir — kame glūdi pasislėpusi jo laimė.

Nors atsakymai karaliaus nepatenkino, bet jis žynius pavertė kits kitą sekančiais valdovais: pavasarį, vasara, rudeni ir žiema. Autorius kiekvieną jų išveda į sceną atskirai, o Vlada Standikaitė papuošia labai ryškios, skoningomis, keilių spalvų iliustracijomis, kurios čia yra kiekviename puslapyje: pakaitom's spalvota ir juoda—balta.

Knyga didesnio formato, turi 30 pusl., kietais viršeliais. Spaudos darbai ypatingai sklandžiai atlikti Salezarių spaustuvėje, kuri šiuo leidiniu užsirekomenduoja kaip viena iš pirmaujančių lietuvių spaustuvių. Galima turėti kiek įvairių nuomonių dėl šios pasakos kompozicijos, bet pati knyga mūsų jauniausiams bus geriausia dovana. Anksčiau tas pats autorius yra davęs eilėraščių rinkinį vaikams — *Kiškučio vardinės*, o dabar jau yra spaudai paruošęs apyskaitę mažiesiems: *Audra ir lakmės obelis*.

• Skulpt. A. Monėšs buvo išstatęs pr. metų gruodžio 10—18 d. d. vienoje privačioje galerijoje 20 savo naujaisių darbų. Šią parodą atidarė Paryžiaus Miesto sav'valdybės pirmininkas, Paul Pouchol galerijoje.

• P. Staunulis, gyvenąs Ženevoje, š. m. sausio 17—31 d. d. dalyvavo keturių dailininkų parodoje, Barbizon galerijoje. Jis buvo išstatęs septynis savo tapybos darbus. Tai pirmas stipriausias Stanulio pasirodymas Paryžiuje.

Kaip išplatinome knygy už \$5,301

Nauja patirtis Hamiltone

ST. BAKSYS, Kanada

Prieš kurį laiką gavau iš kun. J. Prunskio keletą klausimų, liečiančių Tautos fondo vietinio sk. v-bos vykdytą lietuviškų knygy platinimo vąjį po namus, bet su atsakymais užtrukau, nes laukiau šios didelės akcijos užbaigos ir galutinį išdavą.

Atsakydamas į "Draugo" redaktoriaus duotus klausimus tenoriu, kad ir kitose vietovėse atsirastų lietuvių, kurie pasi-naudotų šiais metodais ir atneštų mūsų merdiniai knygai vis naują ir naują atgimimą.

1. Kas paskatino imtis taip uolius spaudos platinimo?

Jau prieš septyneris metus, tik atvykęs į Kanadą, pa-bandžiau platinėti knygas Val. d'Ore ir susilaukiau labai gražių pasekmių. Didėjant naujųjų ateivių skaičiui, pagyvėjo mūsų lietuviškų problemų svarstymas spaudoje. Tai sekiau visą laiką, ir net įkyrėjo žodiniai raginiai, kaip išlaikyti lietuvių ir nuolatinių apeliavimai į lietuvišką sąžinę. Nuolat rasdamas nusiskundimų dėl lietuviškos knygos merdėjimo, apsi-sprendžiau išbandyti savo suplanuotais metodais, ar jau lietuviškos knygos padėtis tremtyje yra taip beviltiška. Patyriau, kad visdėlo lietuvis savo tautiniams reikalams yra jautrus. Tikslai yra būtina, kad mūsų organizacijos vadovaujį asmenys į darbą idėtu visą širdį ir pasiaukojimą. Vargas, širdies gerumas ir visiškas nu-sižeminimas yra kertiniai šiam veikimui akmenys. Reikia ne vien tik rašyti, bet ir praktiš-ka! veikti. Jei šie du būdai eis kartu ir vienodai, visur ir vi-sada susilauksime gražiausių rezultatų.

2. Kokius sunkumus tame darbe teko nugalėti?

Pagrindinis ir didžiausias sunkumas, su kuriuo nuolatos kovojau pats su savimi — te-sėti suplanuotą pasiryžimą: kiekvieną savaitę nemažiau trijų kartų išeiti su knygomis. Noriu ar ne, lyja ar sniega, ge-rra nuotaika ar bloga, — planas turi būti įvykdytas. Kodėl tik bosas ar pinigai gali mane pri-versti? Jei pripažįstu dvasinį gyvenimą, aš jau galiu jam sa-vo valios pagalba skirti nors dalį tų pastangų, kurių nepaly-ginamai daugiau padėdu, savo kūno reikalavimams. Štai tos dvasinės priemonės, kurios pa-dėdavo prisiversti. Taip pat bu-vo būtina stiprinti valią skaitant šios srities knygas ir strai-šnius.

Kiti sunkumai buvo fiziniai: vaikščioti žmogus su krepšiais nuo durų prie durų, nerodyk pykčio ir nervingumo; nepirko du kartus — užėik trečią, duok knygą į skolą; atėjęs pinigų pa-siimti, jei dar jų negauni, ma-loniausiai atsiprašyk, kad per-greitai atėjai, — ir panašiai.

3. Gal teko pergyventi įvyki, kurie įnešė jums paguodos ir ryštingumo šiame darbe?

Didžiausia man buvo staig-mena, kad lietuvių knygy bu-vo išsilgę! O kad patys nėjo jų jieškoti — vis kalti tie kūniški troškimai: "šį mėnesį pirkau suknelę, o knygą kitą mėnesį". Po to mėnesio vėl kitas reika-las atsirado — ir taip be galo. Bet kada ateini su pilnais kny-gų krepšiais į namus, paskleidi jas ant stalo ir dar rimtai pa-brėži, kad pinigų ateisiu už mė-nesio ar kelį — žiūrėk jau pora ar trys, o dažnai ir daugiau knygy atsiranda ant stalo kam-po — suprask be žodžių — šei-mininkas ar šeimnininkė jas pa-silieka. Nors ir daug vargo įdėjęs, bet kaip sutinki tokį pa-lankumą apyčiai, dingsta ir nuovargis, ir apatija. Ir vėl

priekį! Tai buvo pagrindinis ryštingumo paskatinimas. Zi-noma, turėti "truputį" meilės lietuviškai knygai irgi ne pro šalį!..

4. Kokius knygy platinimo būdus naudojote?

Platinimą pagrindžiau lie-tuvybės idėja ir be jokios ma-terialinės naudos sau. Šiuo būdu labiau užkietėjusiems užsispy-rėlams išmuši iš rankų visus atsikalbinėjimo ginklus. At-krenta pagrindinis priekaištas, kurį dažnas turėtų savo širdy-je: "Matai, fabrike gerai už-dirba ir dar nori iš mūsų pasi-

Stasys Bakšys

pinigauti!" Gi kaip pastatai idėja — šiuo atveju pelnas Tau-tos fondui — ji visus ar daugiau ar mažiau veikia. Nesvar-bu, kad to neparodo, daug svar-biau ką žmogus jaučia viduje. Platintojui automatiškai atrin-ta visi priekaištai, — jis tampa savotišku misionieriumi. Prak-tišką veikimą yra būtina pa-remti nuolatiniu informavimu ir įtaigavimu spaudoje ir tikslia ir vieša atskaitomybe.

5. Jūsų biografinių žinių: iš kur kilęs, ką veikėte Lietuvoj, ką čionai?

— Daug apie save rašyti ne-labai patogu. Galiu pasakyti, kad Kanadoje dvejus metus dirbau aukso kasyklose, dabar jau penkti metai, kaip dirbu pieno fabrike.

— Bet geriau pakalbėti apie mųsų pravestą pastangas. Šis va-jus, kurį vykdė T. F. Hamilto-no sk. valdyba 50 metų spau-dos draudimo panaikinimo su-kakėai atžymėti, pradėtas 1954 metų balandžio 1 d. ir baigtas 1956 metų sausio 15 d. t. y. tę-sėsi 93 savaites. Jo metu 1,300 sielų kolonijoje parduota 1926 knygos už \$5,301,86. T. F. Ha-miltono skryriui įnešta gryno pelno \$1,254,06. Knygy išplati-no S. Bakšys už \$4,184,65, Z. Orvydas už \$519,55. Kiti pla-tintojai, kurių buvo keturiolika, ne vienas neperžengė \$100 ribos. Vidutiniai į savaitę par-duota už \$57. Platintojams do-vanos knygomis prisiuntė: "Ter-ra" už \$95, "Draugas" už \$65 ir Vyt. Saulius vieną egz. "Di-džoji Virėja." Jiems visiems už dovanotas knygas nuosirdžiai dėkojame.

Ateityje norint atsiekti kny-gas platinant gražesnių rezulta-tų.

VYT. DOMKUS
prityręs buhalteris pildys J.A.V. mokesčių (U.S. Income Tax) pareiškimų blan-kus

DRAUGO raštinėje pirmadieniais, ketvirtadie-niais 6:00 iki 7:30 val. vak., šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.

Patarnavimas prasidės vasario 13 d., 1956 m. Jau dabar galite paskambinti telefonu Vlr. 7-6640 dėl susitarimo.

— vienintelė priemonė — Su dideliu apgalstavimu tu-eiti pasiaukojimo keliu. Auko-kime savo vargą Dievo garbei ir mūsų visų letuvių gereinei ateičiai. Tas duoda daug iš-tvermės pasimūta darbą tesėti. Kiekvieną vakarą išeidamas iš namų kreipiasi į Visagalį šia trumpa malda: "Dieve padėk man šį vakarą. Savo sunkų dar-bą sk riu Tavo garbei". Ir pi-spažinsiu, nors gal kaip kam tas atrodyt labai senoviška ir nemoderniška, šio prašymo ne-pamiršau ir nepraleidau nei vi-oną vakarą. Užtat ir pasiseki-mas buvo milžiniškas.

Šie metodai yra labai sunkūs, gal tik dėl to ir sekėjų ligi šiol neatsirado, bet jie yra būtini, jei išievojij norime išlaikyti lie-tuvybę.

Platinau tik geras knygas, per 1/3 jų buvo tik religinio tu-rinio.

— vienintelė priemonė — Su dideliu apgalstavimu tu-eiti pasiaukojimo keliu. Auko-kime savo vargą Dievo garbei ir mūsų visų letuvių gereinei ateičiai. Tas duoda daug iš-tvermės pasimūta darbą tesėti. Kiekvieną vakarą išeidamas iš namų kreipiasi į Visagalį šia trumpa malda: "Dieve padėk man šį vakarą. Savo sunkų dar-bą sk riu Tavo garbei". Ir pi-spažinsiu, nors gal kaip kam tas atrodyt labai senoviška ir nemoderniška, šio prašymo ne-pamiršau ir nepraleidau nei vi-oną vakarą. Užtat ir pasiseki-mas buvo milžiniškas.

Tebūnie man leista šioje vie-toje išreikšti nuosirdžiausią pa-garbą ir padėką Hamiltono Lie-tuviams, kurie į šį vąjį reago-vo taip, kaip dera tikram taur-am lietuviui. Jų visuotinis pritari-mas šiam sunkiam darbiui ir yra man didžiausias atpildas. Baig-damas linkiu, kad ir kitose lie-tuvių bendruomenėse atsirastų tautiečių, kurie panašiu būdu padėtų lietuviškai knygai.

Atdara sekmadienį nuo 10 iki 5 valandos.

BUDRIK'S

"Didelių Nuolaidų Namai"

3241 SOUTH HALSTED STREET

3 aukštai ant 6 lotų

Pilni naujų baldų, namams reikmenų, brangenybų, radijų, televizijų, žaislų, karpetų. Zinomų išdirbysčių kaip: Kroechler, Pullman, Simmons, Sealy, Philco, General Electric, RCA Victor, Frigidaire, Admiral, Zenith, Douglas, Bassett, Lees, Bigelow, Tappan, Universal, Hoover ir Bulova.

SUTAUPYMAS NUO 30% IKI 70%

- 52 nauji, vėliausios mados 2 gab. parlor setai, nupig. iki \$89 ir aukš.
- 63 nauji vėliausio stiliaus miegamųjų setai, nupiginti iki \$89 ir aukš.
- 41 lounge kėdės, vėliausia medžiaga uždengti, nupig. iki \$19 ir aukš.
- 98 Innerspring ir Box Spring matracai, nupiginti iki \$14 ir aukš.
- 47 Sleep-O-Lounge "hide a beds" (lovos), nupigintos iki \$59 ir aukš.
- 97 nauji šaldytuvai, nupiginti iki \$98 ir aukš.
- 66 skalbiamos mašinos, wringer (gręžia) arba automat. \$98 ir aukš.
- 88 elektriniai dulkių valytuvai, \$15 ir aukš.
- 200 lempų, nupigintos iki \$3 ir aukš.
- 99 televizijų setai, nupiginti iki \$98 ir aukš.
- 150 mažų radijų, nupiginta iki \$10 ir aukš.
- 68 elektriniai fonografai, nupiginta iki \$6 ir aukš.
- 166 gaminiai pečiai, nupiginti iki \$69 ir aukš.
- 19 elektriniai pečių, nupiginta iki \$69 ir aukš.
- 22 aliejiniai šildytuvai, nupiginta iki \$29 ir aukš.
- 24 gaminiai šildytuvai, nuo \$24 ir aukš.
- Elektriniai indams plauti mašinos, nupig. iki \$69 ir aukš.
- Siuvas mašinos, nupigintos iki \$39 ir aukš.
- 27 colių pločio vilnų kaurai, po \$3 už jardą ir aukš.
- 27x54 vilnų kaurai, nupiginti iki \$10 ir aukš.
- Didelės miteros Shag Rugs, nupiginti iki 98 centų.
- 6x9 kaurai, nupiginti iki \$10 ir aukš.
- 9x12 kaurai, nupiginti iki \$17 ir aukš.
- 9x12 linoleums, su apvalais, \$4.95 ir aukš.
- 12x15 kaurai, nupiginti iki \$69 ir aukš.
- 52 gabalų indų setai, nupiginti iki \$19 ir aukš.
- 52 gabalų Stainless silverware, nuo \$9 ir aukš.
- Elektriniai garu šildomi (irons), nupiginti iki \$6.00
- Dominion deep-fryer, automatiškas, nupigintas iki \$18.00
- Star Low deep-fryer, nupigintas iki \$12.00
- Automatiškas toaster, nupigintas iki \$9.00
- Rotiss-O-Mat Rotary Broiler, nupigintas iki \$22.00
- Majestic Infra-Red Broiler, nupigintas iki \$10.00
- Popeorn Popper, nupigintas \$5.00
- Remington rašoma mašinėle, atremontuota \$24.00
- Arctie blanketai, vilnų, nupiginti iki \$5.00
- Vatiniai blanketai, nupiginti iki \$2.00
- Didžiulės antklodės (comforters), nupigintos iki \$2.00
- Dideli Cannon rankšluosčiai, nupiginti iki 25 centų vienas.
- 32 colių Clown Doll, nupigintos iki 98 centų.
- Nacionaliai žinomų išdirbysčių rankiniai laikrodėliai, 17 akmenų, nupiginti iki \$19.95 ir aukš.
- 120 basų Piano akordeonai, nupiginta iki \$59 ir aukš.
- Vidutinio dydžio gitaros (guitars) — \$5.00. Ukuleles — nupigintos iki 69c.
- Žaislai, vežimėliai, baldai, lėlės, už mažiau negu pusė kainos.

LENGVI ISMOKEJIMAI

J. F. Budrik Furniture

(INCORPORATED)

3241 So. Halsted St. Tel: CALumet 5-7237

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9:30 P.M. Sekmad. 10-5.

Budriko Lietuviška Radijo Valanda leidžiama kiekvieną ketvir-tadienio vakarą nuo 6:00 iki 7:00 val. iš WHPC radijo stoties, 1450 kilocycles, su žymiais dainininkais ir orkestru.

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7233

DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. d.
Išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 So. Western Avenue
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val.
vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečia-dieniais uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. JUZE IR KESTUTIS
AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51st Street
Val. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto.
2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Šeštadieniais 10 iki 2 val. popiet.
Ofiso tel. PProspect 6-1795
Rez. tel. GRowe Hill 6-5603

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampus 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštad. 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: Walbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutarties

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas Republic 7-4900
Rezidencija: GRowe Hill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v.
vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečia dieniais pagal sutartį
Ofiso tel. Virginea 7-0056
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Tel. ofiso Vt. 7-0690, rez. RE. 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterys ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampus Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. d.
Šešt. 2-7 val. p. p.
Išskyrus sekmadienius.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STEwart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampus Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas-dien išskyrus trečia dienius. Atdara šeštadieniais 1-4 val.

Office Walbrook 5-2670, Rez. Hilltop 5-1560

Dr. Alexander J. Javols
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MARQUETTE MEDICAL CENTER
6132 South Kedzie Avenue
Val. 2-4 p. d. ir nuo 7-9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30
iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Telefonas GRowe Hill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal
susitarimą. Išskyrus trečia dienius
2422 West Marquette Rd.

Telefonas RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1-4 popiet. 6:30-8:30 vak.
Trečiad. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 v. ir 6-8 v. vakare.
Butas 1526 So. 49th Ave.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei
neatsiliepa, saukite KEedzie 3-2668

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v.
Trečia dienį tik susitarus

Dr. Nina KRAUCIŲKONAITĖ
(gydytoja ir chirurgė)
MOTERYŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS
SPECIALISTE
3750 West 71st Street
(Kampus 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REpublic 7-4146
Val. 11-2 ir 6-9 v. vak. Šešt. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą

Skelbkitės "Draugė"!
Remkite dien. Draugą!

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad.
nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo
6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo
11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11
val. ryto iki 3 val. popiet.
Ofiso tel. RE. 7-1168
Res. tel. Walbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966

DR. FRANK C. KWINN
(KVIECINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONTUS PRIMA: Kasdien nuo 2
val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30
Uždara treč. visą dieną ir šeštad. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732

DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINES LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampus 63rd ir Artesian)
VAL. 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak.
Šeštad. 2-4 popiet.
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 South Michigan Avenue
Val: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v.,
išskyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1
iki 4 val. popiet.
Tel. ofiso — PULLman 5-6766
Buto — ENglewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. HEMlock 4-5815

DR. A. NARBUTAS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt.
penkt. 6:30-8:30 v. vak. Antrad.
10-12 val. ryto. Šeštad. 2-4 p. d.
Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3-7 val. vak. Šeštad. nuo
1-5 val. vak.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartimą
Ofiso tel. Victory 2-4484, Resid. 2437
W. 62nd St., tel. Republic 7-8816.

Ofiso telefonas — Bishop 7-2525

DR. AL. RACKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer).
Val. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

V. RASLAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFFICE — 1166 DIVERSEY AVE.
Tel. WE 5-8426
Val.: 2-5 ir 6-8, išskyrus trečia die-nius ir šventadienius
OFFICE — 5025 NO. PAULINA
Bethany Methodist ligoninėje
Tik pagal susitarimą tel. AR 1-1493

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBE CHIRURGINES IR
ORTOPEDINES LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10-12 ir 5-8 val. vak.
Išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v.
Šeštad. 10-12 v. Kitu laiku susitarus.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Saukite YArds 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9; šeštad.
10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad.
tik susitarus.

Tel. ofiso OL. 4-0253, rez. GR. 6-8876

DR. A. Z. SAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 So. Ashland Ave., Chicago
Pirmad., antr., ketv. ir penk.
6:30-8:30 val. vakare
Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Val. nuo 2-4 ir 6-8; trečiad., šeštad.
ir sekmad. tik pagal sutartį.
Jeigu neatsilieps viršminėti telefonai
saukite Midway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Mod. ban-dazai. Spec. pagalba kojom
(Arch Supports) ir t.t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 6-5084.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvina akių įtempimą, kuris
yra priežastis galvos skaudėjimo bei
svaigimo ir skaudančių akių karščių.
Atitaisau trumparegystę ir tolgaregys-tę.
Pirrenku teisingai akinius. Visi
egzaminavimai daromi su elektriniais
instrumentais, rodančiais mažiausius
trūkumus. Speciali atyda kreipiama
į mokyklos vaikus.
4712 South Ashland Avenue
Tel. YArds 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30
iki 6 val. Sokm. ir treč. uždara.

Remkite dien. Draugą!

DRAUGAS
THE LITHUANIAN DAILY FRIEND
2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. Virginea 7-6641; 7-6642
Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois
Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n
Published daily, except Sundays,
by the
Lithuanian Catholic Press Society
PRENUMERATA: Metams
Chicago ir Cicero \$9.00
Kitur JAV ir Kanadoje \$8.00
Užlenyje \$11.00
SUBSCRIPTION RATES
\$8.00 per year outside of Chicago
\$9.00 per year in Chicago & Cicero
\$8.00 per year in Canada
Foreign \$11.00 per year.
1/2 metų \$ mbn. 1 mbn.
6.00 \$2.75 \$1.25
Chicago ir Cicero \$9.00
Kitur JAV ir Kanadoje \$8.00
Užlenyje \$11.00

Redakcija straipsnius taisy savo nuosėda. Neįnaudotų straipsnių
naugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį
neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo gavybos sąlygų.

Lietuvos Marijų šventovė

G. LABANAUSKAITĖ

Praėjusią vasarą besibaigiant, lietuviškoji Amerika praturtėjo vienu gražiu ir lietuviams brangia simboliška menančiu pastatu. Tai Nekaltai Pradėtosios šv. Mergelės Marijos seserų sodyboje prie Putnamo miestelio (Connecticut valstybėje) baigta statyti **Paminklinė Marijos Kopyčia**.

Jos labai trūko šioje sodyboje, kuri per dvyliką metų yra virtusi Naujosios Anglijos lietuvių gausiai lankomu ir mėgiamu lietuvišku židiniu. Kai ten atsirandanti tos Amerikos dalies gamta besigrožedamas, tai maloniai susijaudini — pasijunti esąs kuriame nors taip pasilgotos Lietuvos kampelyje.

Kopyčios čia trūko taip, kaip alkanam duonos. Jos trūko seserims, beveik visada čia didesniu ar mažesniu būriu esančiam jaunimui (stovyklos, bendrabučių kolegijos ir akademijos studentams), seseris dažnai lankančioms svečiams ir pro sodybą dviem keliais nuolat judančiam keleiviui.

Tik tas pagrindinis tikslas ir turėtas galvoje, kai pradėta rūpintis kopyčios pastatymu. Bet kai pernai vasarai baigiantis iš kopyčios pasiūlyto šio vidaus gražnijos dailininkas K. Varnelis, tada suzinota, jog pastatyta ir įrengta ne eilinė maldos vieta, bet lietuviams paminklinė šventovė.

Nieko stebėtini, kad Nekalto Pradėtosios seserų kopyčios statybą pavadė lietuviškoms rankoms: projektą darė arch. Kriščiukaišis, statybos darbus vadovavo inž. Augustinas, visą savo džiūsišką širdį ten įdėjo Ig. Malinauskas, dekoravimą projektavo ir vykdė dail. K. Varnelis.

Kopyčia kaip architektūrinis pastatas praštamumais nepasižymi, tačiau architekto ir statytojų darbas labai svarus. Tas architektūrinis švarumas, saulyčiau klasikinis švarumas, yra toji ypatybė, kuri labai ramina ir jaukia nuteikia žiūrovą, kai jis meta žvilgsnį į tą erdvę, kurioje pro augstus medžiūsus reljefu išryškėja vienas kopyčios šonas ir dalis priešakinio galo, arkos įspūdį sukeliančią galeriją sujungto su čia pat esančiu vienuolyno pastatu. Ši vieta architektūriškai yra žaismingai graži: čia negyva medžiaga kalba savo stiliaus ir turinio kalba.

Kopyčios vidus

Kai pasigrožėjęs šiuo reginiu, smalsumą sunkiai tramdydamas, skubi viduri atsiduri ant didžiųjų kopyčios durų, slenksčio, tai su dideliu pasitenkinimu patiri, kad išoriniam architektūros ramumui ir švarumui tuo pat metu atsiliepa ir kopyčios vidus. Švaru, ramu, gera — toks pirmas įspūdis žvilgsnį gilyn altoriaus link smeiçant. Tuojau ir skuba mintis pro lūpas: ačiū Dievui, kad meno vardu nepriterliota! Tai jau mūsų tyliai ir rimtai dirbančio dail. K. Varnelio nuopelnas.

Jis projektavo altorius, Komunijos stalą (grotelės), liturginius rakandus; jis projektavo ir darė visus vitražus; jo skoniui priklausė visos spalvinės kopyčios vidaus apipavidalinimas. Viską atlikta skoningai. Tenka dėkoti seserims (ir dailininkui), kad vidaus dekoravimui kaip medžiaga pasirinktas ne marmoras, bet medis, nes toji medžiaga mums artimesnė ir labiau pasiduoda moduliacijai. Todėl viskas, kas kopyčios viduje padaryta iš medžio, atrodo plastiškai.

Vidaus architektūra, dekoravimas, altoriai ir vitražai yra, žinoma, modernios stiliaus su gerai pritaikintais ankstyvojo romaniškojo stiliaus pradais. Šio stiliaus ypatybė yra paprastumas ir esminių dalių pabrėžimas. Todėl čia nėra nereikalingų puošmenų ir ornamentikos, todėl čia pabrėžiama tai,

kas kopyčioje yra svarbiausia. Gi svarbiausia čia yra eucharistinės aukos altorius ir tos aukos šaltinis — kryžiaus auka.

Dail. Varnelis todėl stipriaušiai ir išryškino kryžių, kuris atitinkamoje nuotolių proporcijoje kabo ties centriniu altoriumi. Jam foną sudaro penkios arkos, lyg penkios Kristaus žaidos, kur vaizduojami Kristaus kančios simboliai. Teigiama, kad tai yra naujas ir tuo tarpu vienintelis bandymas surišti kryžių su visa kančios istorija jos simbolių formoje.

Į šią kopyčią įėjęs akimis neklausosi objekto įsiskodamas, bet tuojuo, nori ar nenori, akys smigs tik į centrinį altorių ir už jo esančią sieną (j. min. 5 arkas padaliną). Pirmas žvilgsnis užsikabins už kryžiaus. Nukryžiuotasis yra romaniškojo stiliaus, padarytas iš balto kietojo gipso. Išraiška atstovaujanti daugiau triumfą negu bejėgišką pasidavimą.

Didysis altorius padarytas iš baltojo ažuolo, aukos stalo formos. Kietojo gipso bareljefas priekyje vaizduoja laivą — Bažnyčios simbolį. Tabernakulis savo forma mena Sandoros Skryniją, Dievo įsakymų saugotoją. Ant jo graikiški įrašai Jėzui Kristui Nugalėtojui priminti.

Žvakidės, sedilijos, pulpitai, Komunijos grotelės — viskas yra originalai ir suderinta su bendrojo kopyčios stiliumi.

Kai centrini kopyčios vidaus tašką apžiūrėję pažvelgiame į kairę ir dešinę, tai vėl atrandame naujieną — dviejų šoninių altorių piešiniai ant plikos sienos. Be ornamentų, be stilizuotų lelijų, be kitokių pigių puošmenų! Tai šv. Mergelės Marija ir šv. Jozapas. Ju veiduose nėra nė šešėlio to pigaus saldu, kuriuo pasižymi daugelis jokios meninės vertės neturinčių tuos pačius asmenis vaizduojančių paveikslų ir statulų.

Kun. Bagdanavičius tuos paveikslus yra pavadinęs monumentaliais, bet kiek rūškanais pavidalais. Aš žinau, kad jis juos matė tada, kada jiems dar trūko paskutiniųjų teptuko brūkšnių, ir kada kopyčioje dar buvo pastolų, trukančių matyti tuos paveikslus jiems kopyčioje parengtose sąlygose. Jie tikrai monumentalūs, kažkur augstyn besiveržiant, gal kiek ištyję, bet rūškanumo aš juose nepastebėjau, kai juos ir visus kitus darbus mačiau jau visai baigtus. Žinoma, jie nėra realistiški, nes romaniškasis stilius, kurio dvasioje jie tapyti, pirmenybės neteikia realistinėms formoms, bet labiau pabrėžia dvasinį — simbolinį pavidalą. Tos dvi figūros visai gerai derinasi su visa kopyčios vidaus vėrinama. Žinoma, realistams — fotografams jos gali nepatikti. De gustibus non est disputandum!

Vitražai

Kopyčioje yra 10 vitražų, kurie vaizduoja devynis Lietuvoje labiausiai žinomus ir ypatingai garbintus šv. Mergelės Marijos stebuklinguosius paveikslus ir Marijos apsišėkimą šiluvoje. Jų piešinys spalvingas ir giedras. Temos išpildytos sukuriant ištais: scenas. Vyrauja mėlynoji (žydrioji) — Marijos spalva. Kai tamsai atėjus kopyčioj šviesu, pro šalį keliu vykstant keleivis sustabdo motorą vaizdu pasigrožėti.

Nors po kelių žodžių skirkime kiekvienam vitražui, nes perdaug vietos reikėtų visų turini smulkiai nuskaidyti.

Vienas vitražas skirtas **Pažaislio Marijai**, Barokinė kriauklė skiria Mariją nuo Lietuvos kanclerio Paco. Prie jo kojų Pažaislio bažnyčios modelis ir stilizuotas anų laikų Lietuvos herbas. Antrame vitraže — **Zemaitių Kalvarijos Marija** su vienuoliiu dominikonu, dviemis Kryžiaus Kelio kopylytėmis ir **Šemaitis herbu**; trečiame — **Siluvos Marija** su Siluvos šven-

NEKALTO PRADĖJIMO SESERŲ KOPYČIA PUTNAM, CON. Dail. K. Varnelio sukurtas altorius ir atlikti dekoravimo darbai

tovės fasadu ir Gedimino stulpais; ketvirtame — **Vilniaus Sv. Jono** bažnyčios Marijos paveikslas su jo globėju jėzuitu, studentu (nes tai universiteto bažnyčia), bažnyčios fragmentu ir jėzuitų ženklui; penktajame — **Krekenavos Marija** su jos išruso išlaisvintu Lietuvos ūkininku ir Šeduvos miesto herbu; šeštame — **Aušros Vartų Vilniuje** su kitais vaizdais ir Vilniaus herbu; septintame — **Trakų Marija** su Vytautu Didžiuoju, jo žmona Ona ir jo asmeniškų herbu; aštuntame — **Marijos apsišėkimo šiluvoje** vaizdas su apsišėkimo data; devintame — **Pivašiūnų Marija** su lietuvaite tautiniuose drabužiuose ir Alytaus herbu; dešimtame — **Ka-**

zokiškių Marija su Lietuvos židiniu Beinartu ir Žaslių herbu.

Kaip matome, sutelkiant visus Lietuvoje ypatingai garbintus šv. Mergelės Marijos paveikslus ir su jais surištus istorinius asmenis bei įvykius šios šventovės languosna, čia vaizdinii būdu perkelti gabiškai Lietuvos istorijos ir visos krikščioniškoje Lietuvoje per simtemčius išaugęs Marijos kultas. Todėl mums lietuviams tai yra ne eilinė maldos vieta, bet paminklinė šventovė, kuri turėtų pamytyti kiekvienas lietuvis, kai turės progos atsirasti netoli Atlanto krantų. Dvigubai malonu, kad visai reikalas meniškai vertingas.

LITERATŪROS NAUJENOS:

Brazilija ir Prancūzija

JURGIS GLAUDA, Los Angeles, Calif.

Brazilija yra didžiulė šalis. Penkiasdešimt penki milijonai gyventojų, keli amerikietiško tipo didmiesčiai, Ir, štai, klausime: kuo Brazilas rašytojas panašus į rašytoją lietuvi?

Vieni ir kiti negali gyventi iš savo raštų atlyginimo; jų pajamos iš plunksnos yra apytikrinai mikrokokpiškos. Tad tos yra tas realusis panašumas, kuriuo Parnasas gal ir nesidomi, bet tai yra reikšmės, dedaš antspaudų kūrybai.

Brazilija neturi knygų skaičių, knygų rinka labai nedidelė, rašytojai (taip buvo ir Nepriklausomoje Lietuvoje) turi pelnyti pragyvenimo pajamas iš darbo, tarnybos ir kt.

paprasto sumanymo rezultatai pasirodė nuostabiai našūs. Knygų paklausa padidėjo iš mirties taško. Optimistai jau žaidžia knygų rinkai žydėjimo laikotarpį. Sakoma, jeigu bus apilankytas knygnešio bent vienas dešimtadienis Brazilijos gyventojų — skaitytojas prapras tiesi ranką į knygą, leidyklos pagyvens savo darbą. Atsirast galimybė didesniems rašytojų masėms įžengti į gyvenimą.

Idomusis Amado

Šiuo metu bene įdomiausias Brazilijos rašytojas yra Gilberto Amado. Jis yra diplomuotas, Brazilijos atstovas Jungtinėse Tautose. Perna jis išleido du tomu atsiminimų. Jo memuarų stilius, kalbos grožis ir vaizdų poetingumas, pastatė jo atsiminimus į literatūros veikalų eilę. Kaikuriuos jo atsiminimų puslapius kritikai vadina klasiškais — ir portugalų kalbos grynumu, ir važdų kilnumu. Amado rašas ir eiles.

Kitas, šiais metais sulaukęs garso rašytojas yra Gastao Cruis. Pradėjęs rašyti 1925 metais, šiais metais jis davė "De Pal a Fulho" (Nuo tėvo sūniui) psichologinį romaną, dviejų kartų tragiką. Jo romano veikėja yra Rio de Janeiro miesto vidutinokai, nepasiturintieji.

Lietuvis skaitytojas, susidomėjęs brazilų literatūra, galėtų brazilu rašytojų kūrinių rasti antologijoje "Pietų Kryžiaus Padangėje", kurią nuostabiai išsamumu mums patiekė P. Gaučys. Ten brazilus atstovauja J. M. Machado de Assis (garbiausias, dabar miręs, Brazilijos romanistas), J. Verrissimo, A. Azevado, J. Alphonso ir M. Lobato.

Kas naujo pas prancūzus?

Marcel Arland, Nouvelle Redactione Francaise redaktorius, iš-

lelia nauja ir klastotą reiškinį, Prancūzai sukūrė romaną, kaip literatūros veikalą, su nepaprastu atbaigtumu. Dabar jie turi nusiskųsti, kad senojo romano tipo jau nebėra. Senasis romanas, imant jį nus stovėjusios tradicijos rėmuose, jau išgyventas, kaip išgyventa daugelis kitų literatūrinio kūrinių formų.

Modernus prancūzų romanas labai tolimas nuo to romano, kuris, kaip formos pavyzdys, buvo pavergęs visą pasaulį, kuris taip sustingusiai įsikėrojęs amerikiečiuose, jau išgyventas, kaip išgyventa daugelis kitų literatūrinio kūrinių formų.

Dabartinės struktūros prancūzų romanas, tai nuomonių ar susitikimų krioklys, apžvalga, palaidi apybraiža. Tokius veikalus patogu rašyti, kaip pažymi M. Arland, pripuolamai, nesu-sikaupiant, savaitgalio metu.

Ar tai yra literatūrinė evoliucija, revoliucija, ar nusikaltimas romano kultūrai? Gal tai yra tik išgyventojto natūralus griu-vimas ir naujo užuomazga. Lygiai taip, kaip 1874 metais kai pasirodė impresionistai, jų jatyvmdavėjai Gauguin, Monet, Pissarro ir Renoir. Jė buvo nesuprasti oficialaus anuometinio dailininkų "arbitrer eleganciarum Ecole des Beaux-Arts". Jie buvo atmesti.

Literatūros fronte

Dabar panašus reiškinys literatūriniam fronte. Andre Dhotel (šiais metais pelnęs Femina premiją), Simone de Beauvoite, Rogel Ikor, Maurice Blanchot, Michel Leiris, Roger Vailland, Bernard Frank ir Goerge Goyvattai skaisčioji naujovinių plėjadė, kurių veikalai po oficialiu romano titulu, labai skirtingi nuo įspilietinuosios romano formos.

Mums, suprantama, įdomu, ar mūsų romanuose atsivėtyti tas naujoviškumas, kurio taip atkakliai prancūzai įnyko įjėskoti. Trumpesnių eksperimentų jau yra ir pas mus. Stengimasis kovoti dėl formos, kartais nustelbia turinį. Todėl tokie lūžiai būna labai skausmingi literatūrai.

M. Arnold pažymi — retai premijos ir prizai lydi naujoviškumą. Naujoviškumas bręsta, kaip grūdai, žemėje, tyliame susikaupime, skaudžioje kovoje turinį apreiškinti tokioje formoje, kuri būtų natūraliai suaugusi su turiniu. Netekus ty elementų, veikalas neišvėina iš eksperimentų lygio.

Taip, impresionizmo tėvai neišėjo iš Paryžiaus, bet atėjo užkariauti Paryžių iš mažųjų miestelių, kurie jam žinti meno analuose: Barbizon, Moret, Fontainebleau... Jų skurdūs gamtovaizdžiai ir kuklūs jų žmonės sugr'ovė klasiškai - romantišką didybę.

"Paveiksle aš matau ne paveikslą, bet autoriaus dvasią, žmogų", pareiškė impresionistų parodoje Zola.

Lipdama ant to pjedestalo, jieško atramos po pėda naujoji prancūzų romanistų karta.

Nejaugi ir vėl naujos idėjos, nauja forma ir nauja dvasia literatūriniam pasaulyje gims, subręs ir išaugs Prancūzijoje, kurią daugelis vadina išsisėmusia, išsieikvojusia ir nebevaisinga?

"Objet de Paris", kaip ir "Objet de France" vėl bus naujybės simboliu.

FLOOR SANDING AND REFINISHING
LOW PRICES
FREE ESTIMATES
Capitol 7-3494

FURNACE & BOILER REPAIRS
INSTALLATION & CLEANING
GAS & OIL CONVERSIONS
Free estimates — FHA terms
SULLIVAN HEATING SERVICE
6604 S. Ashland Prospect 8-1980

KRONIKA

Amerikos Latvių Kultūros fondo kvi apyskaita už 1955 m. veidą dešėta. Iš viso gauta \$3,236.30, išleista \$5,233.42; deficitas — beveik \$2,000.00 išlyvintas pracių metų resursais. Šių metų sausio ir vasario mėnesiai yra paskelbti kultūros mėnesiais, kuriuose laukiama lėšų nuo įvairių pareinimų, vakarų, spektaklių, teatrų, koncertų ir t. t., sk'rient Kultūros fondui. Šalia to A. L. s-gos kultūros biuras yra išsiuntęs labai daug Kult fondo vajaus latvių įvairioms latvių organizacijoms ir 5,000-čiams pavienių kultūros drausiu. Tikimasi surinkti mažiausiai \$7,000.00, kokios sumos fonas lie šiol neturėjo. Kult. fondas 1955 m. yra išmokėjęs Latvių gimnazijai Augustodorfe Vokietijoje je \$500.00, Amerikos Latvių Jaunimo s-gai, skautams ir skautėms \$200.00, jaunimo rašytojui N. Kalniniui, jaunimo rašytojoms I. Karulei ir E. Krūminiai iš viso \$500.00, rašytojui A. Egl'tui \$500.00, komp. J. Mediniui ir T. Keniniui po \$500.00, kalbinkei E. Rūkei - Draviniai \$3,000.00 už ypatingus nuopelnus praeitais metais, skautų žurnalui "Ugunskurs" (Laužas) \$75.00, latviškų plokštelių leidimui \$300.00, Amerikos latvių humanit. mokslų sąjungai ir tos srities žurn. \$100.00 ir t. t. Kultūros fondas tiki, kad visuomenė šiais metais jo tikslams bus palankesnė ir aukos plauks gausiau, tuo būdu ir fondas galės veikti plačiau.

Dr. Antano Maccinos knygą "Das Geheimnis der Boshheit" (Pikto paslaptis) garsina Herderio katalogai, vadinamieji gilių mitalių veikalai, rekomenduodami ją platiems skaitytojų sluogsniams.

ATTENTION! HOUSEWIVES-CLUBWOMEN GIRLS-BOYS

Earn fast cash quick this easy way. Everyone a prospect. Make \$5.00, or more per day by selling our package to your neighbors and friends. This product is made of EMMI PRODUCT CO. and is one of the most revolutionary products available for children today. A small investment can earn big money for you!
For information call MISS SALL DI 8-5400
We have a special dept for fund raising organizations, churches, scout troops, etc.

PERSONALIZED DECORATING PROGRAM FOR THE HOME MAKER
Learn to develop your own natural creative talent, be individual and express it in your home with self-confidence.
Call HV. 3-1724

SPECIALTY RENTAL SERVICE
TYPEWRITERS, ADDERS, COMPUTERS
ALL MAKES
A-1 cond. guar. New and rebuilt
Portables, Checkwriters, Registers
Delivery service, emergency service
A & H BUSINESS MACHINE SERVICE
7006 S. Marshfield WA 5-8875

GYVOJO ŽODZIO SIMFONIJA

Kazio Bradūno
Devynios Baladės

Turinio skyriai: Prologas, Variacijų, Apeiginė, Metamorfozė, Milžinai, Lunatika, Kapinės, Vitražas, Grabinis, Apuolė, Epilogas.
Tai yra poezijos knyga, kuri nori atsimerkiti skaitytojui kūdiškia šypseną ir pasakyti jam stebuklingą žodį.
Lietuviškos Knygos Klubo leidinys, 141 psl., dail. V. Petravičiaus aplankas, kaina \$2.00.
Lietuviškos literatūros ugdymas nėra vien rašytojų uždavinys.
Užsakyms su pinigais atsikite:
D R A U G A S
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

JAUNIMO LITERATŪROS PREMIJA!

- Lietuviškos Knygos klubas ir ateltininkų "Šatrijos" meno draugija, norėdami paskatinti rašytojus bei auklėtojus daugiau duoti tinkamos lektūros mūsų priaugančiam jaunimui — vyresniųjų klasių pagrindinės ir augštesniųjų mokyklų (High School) mokiniams, — skelbia
- \$500 JAUNIMO LITERATOROS PREMIJA**
- Premija bus duota už bet kurios rūšies ar žanro auklė-jantį veikalą: eilėraščius, poemą, beletristiką, biografijas, vaizdelį ar kurios kitos rūšies kūrinių, skirtą jaunimui.
- Premija nebus skaldoma tarp kelių autorių.
- Autoriai ar leidėjai 1955 metais išėjusias knygas ar spaudai parengtus rankraščius premijai skirti komisijai prasmiai siųsti iki 1956 metų kovo 1 dienos šiuo adresu: Jaunimo Literatūros Premijai Skirti Komisija, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Illinois. Rankraščiai pasirašomi tikrąja pavarde.
- Premijai skirti jury komisija sudaryta iš šių asmenų: pirm. Vincas Ramonas, sekretorė Agnė Jasaitytė, nariai: kun. dr. Andrius Baltinis, Pranas Razimas ir Domas Velička.
- Premijos mectanatu yra kun. dr. Juozas Prunskis.

Kun. Kazimieras Pataiči-čius, gyvendamas Madride, randa laiko kartkartėmis, ypač tautinių švenčių proga, Ispanijos spaudą painformuoti apie Lietuvos kančias okupacijoje. Vasario 16 d. proga dienraštis Ya isidėjo Pabaltijo žemėlapi ir pri-minė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą, išdėstė faktus apie prievartos priemones raudonųjų okupacijoje Lietuvoje, painformavo apie sunkią padėtį istremtyje Sibire ir ktur, pas-katino domėtis lietuvių radijo kalandėleimis, perduodamomis iš Ispanijos valstybinės radijo stoties.

Juozas Gobis, gyvendamas Los Angeles mieste, pradėjo gilinti savo studijas universitete. Gilinasi į JAV istoriją, politinius mokslus, ypač — tarptautinius santykius, Amerikos filosofiją minti. Mėgdamas psichologiją paskutiniu laikotarpiu daugiau yra susipažinęs su psichozanalize.

RADIJO ASTRONOMIJA

Nauji atradimai per 25 metus
DR. R. ZALUBAS, Washington, D. C.

1931 m. K. G. Jansky, tyrinėdamas radijo priėmimą Bell laboratorijoje Chicagoje, sugavo bangas, kurios nebuvo žemiškos kilmės. Sekančiais metais jis nustatė, kad 49 pėdų radijo banga ateina iš Paukščių Tako (Milky Way) srities. Nuo to laiko studijos plėtėsi dideliu spartumu, visame pasaulyje stebėtojų skaičius augo. Amerika, Anglija ir Australija yra labiausiai aktyvios šioje srityje. Iš viso beveik jau nebėra pažangios krašto, kuris nebandytų prisidėti prie radijo astronomijos tyrimų. Savo svarba radijo technikos įvedimas į astronomiją priylgsta kitiems didiesiems išradimams, būtent — optinio teleskopo išradimui 1610 m., spektrografų ir fotografijos įvedimui devynioliktoje šimtmečioje. Toki išradimai yra pradžia didžiųjų astronomijos gadynių. Taigi ir mes esame liudininkai radijo astronomijos gadyne praėžios.

Ankstyvesni bandymai

Cia vertėtų suminėti ir ankstyvesnius bandymus šioje srityje. 1894 m. Sir Oliver Lodge buvo pirmasis, kuris aiškino, kad ne tik šviesos, bet ir ilgesnės elektromagnetinės bangos turėtų ateiti pas mus kartu su žvaigždžių šviesa. Jis buvo teisingas, nes tie bangavimai tesusiskiria tik bangos ilgio. Šviesos bangos yra nuo 0.000016 iki 0.00003 colio ilgio, o sugaunamų iš erdvės radijo bangų ilgis yra nuo 0.4 iki 56 pėdų ilgio. Jis net bandė sugauti radijo bangas, bet jam tada nepasisekė.

Šviesos ir radijo bangos

Ligi šios gadynės pradžios galima buvo tik matyti ir fotografuoti dangaus kūnus, o dabar galima jau ir "girdėti". Cia nėra reikalo daug aiškinti, kad tas labai padidina pažinimo galimybes. Kaip žinome, kosminės dulkės trukdo šviesai pereiti arba visai nepraleidžia jos, todėl labai sunku observuoti galaktikos centro kryptimi. Tos pačios dulkės visai neleidžia radijo bangoms pereiti. Jų pagalba galima "girdėti" net kitoje pusėje galaktikos centro. Betgi yra ir tokių vietų, kur šviesa pračina, bet radijo bangos nepraeina; ionizuotų dujų elektronai nepraleidžia jų. Iš šių pavyzdžių matyti, kad kaikur geriau observuoti šviesos ir artimomis bangomis, o kitur radijo bangomis. Geriausi rezultatai atsiekiami, kai galima vartoti abi priemones.

Zvaigždžių muzika

Kas gi yra ši "zvaigždžių muzika", kuri ateina pas mus radijo bangomis? Astronomai tai vadina "radijo triukšmu", tai yra toks pat garsas, kokį girdime klausydami veikiančią radijo stotį, kada programa nėra duodama. Astronomai ir domisi tomis bangomis, kaip ateinančia energija, o ne kokia muzika. Astronominės radijo bangos yra palyginti silpnos, todėl reikia didelių antenų ir jautrių priimtuvų joms pagauti.

Quantų mechanika yra gana gerai išaiškiniusi, kaip atsiranda šviesos, ultra violetinės ir infraraudonos bangos. Pasinaudojant viskuo, kas yra žinoma apie šias bangas, astronomai nustatė dangaus kūnų padėtį, sudėtį, temperatūrą, judesius, sukimosi apie savo ašį, magnetinę ir t.t. Astronominių radijo bangų išsiuntimo mechanizmas dar nėra pakankamai gerai ištirtas, tačiau iš to, kiek jau šiandien žinoma, yra daug naudodos mokslui.

Radijo teleskopai

Radijo bangų priimtuvai, arba geriau sakant antenos, va-

dinami radijo teleskopais. Kaip jau minėta, radijo teleskopais dabartiniu laiku yra gaudoma radijo radiacija nuo 0.4 colio iki 56 pėdų bangos ilgio. Cia reikia pastebėti, kad žemės atmosfera nepraleidžia radijo bangų ilgesnių, negu 60 pėdų. Prie paprastų radijo aparatų jau beveik išnyko regimos antenos. Bet labai didelės antenos reikalingos norint sugauti radijo bangas iš erdvės, nes dėl šių bangų mažo intensyvumo reikia didesnį ploto pagauti, kiek galint daugiau tos radiacijos. Antenos čia yra vartojamos daugiausia dviejų tipų: vienos panašios į televizijos antenas, o kitos yra paraboloidinio blūdo formos.

Pirmojo tipo antenos ne specialiai atrodo panašios į savotiškas tvoras ir užima didelius lauko plotus. Pavyzdžiui, Sydneyje, Australijoje, toki antenų sistema turi 1500 pėdų ilgio. Nežiūrint jų didumo, jos yra pastatomos palyginti pigiai. Didžiausias jų nepatogumas yra, kad jų negalima vairuoti, tai yra nukreipti į reikiama objektą kada nori. Parabolines antenas — radijo teleskopus — galima operuoti panašiai, kaip ir optinius teleskopus. Didžiausias pasaulyje optinis teleskopas yra Mt. Palomar, California, jis turi tik 200 colių veidrodžio skersmenį. Tuo tarpu vienas iš pirmųjų parabolinių radijo teleskopų Washington, D. C. turi paraboloido skersmenį 120 colių, dabar jau jis yra palyginti mažas tos srities instrumentas.

Pavaizdavimui radijo teleskopų masto paimkime šiek tiek davinų apie baigiamą statyti šiuo metu didžiausią radijo teleskopą, kuris yra Jodrell Bank, Anglijoje. To radijo teleskopo paraboloidinio "blūdo" skersmuo yra 250 pėdų (3000 colių), kurio gilumas ties viduriu yra 62.5 pėdos. Jis sveria 300 tonų. Jis ir jį laikanti struktūra drauge sveria 1500 tonų. Visa tai yra padėta ant apskritimo formos bėgų, ir todėl galima sukuti aplinkui, šitas teleskopas galima nukreipti į kiekvieną matomo dangaus skliauto vietą kada tik norima.

Paukščių kelio sistema

Panagrinėkime ką ši nauja priemonė duoda galaktikos pažinimui. Pirmiausia prisiminkime, kad galaktika arba Paukščių Tako sistema yra vadinama visuma astronominių objektų, kurie telpa erdvėje suploto elipsoido, kurio didysis skersmuo yra apie 100,000 šviesmečių (apie 600,000,000,000,000,000 mylių), storis tesudaro tik apie penktadalį skersmens. Šioje erdvėje yra apie 100,000,000,000,000 sauliu, kurias paprastai vadiname žvaigždėmis. Viena iš

jų yra ir mūsų saulė. Praktiškai kalbant galaktikos sistemos priklauso mūsų saulė, visos mūsų matomos žvaigždės ir kiti objektai ir daug kartų daugiau tų objektų, kurių mes nepajėgiame matyti savo akimis.

Radijo žvaigždės

Pagal kilmę radijo bangos ateina iš galaktikos centro, pavienių objektų vadinamų "radijo žvaigždėmis", kurios nėra matomos, nei nufotografuojamos, galaktinių ir ekstragalaktinių ūkų, paskirų žvaigždžių, ir netgi Jupiterio dėmių. Tėra nelabai daug atvejų, kur radijo šaltinis pilnai sutampa su regima žvaigžde. Vienas iš labai įdomių faktų radijo astronomijoje yra, kad Vėžio žvaigždynė 1054 metais sprogsius žvaigždės išsiskaidantis likutis leidžia radijo bangas. Tai žinomi keli atvejai, kad susiduriantis dvi galaktikos, panašios į mūsų galaktiką sistemos, išduoda radijo bangas. Iki šiol jau yra suregistruota apie 3000 anksčiau paminėtų "radijo žvaigždžių" ir tas skaičius vis auga. Seniai žinomos regimos žvaigždės, kurios savo šviesą keičia periodiškai. Surastos ir "radijo žvaigždės", kurios savo bangų intensingumą keičia periodiškai.

Nauji atradimai

Radijo bangų pagalba buvo susektas vandenilio kiekis tarp žvaigždinėje erdvėje, visai neseniai susekta ir sunkus vandenilio (deuteriaus) kiekis. Nustatyta, kad deuterijus tesudaro tik vieną keturiasdešimtąją dalį paprastą vandenilio kiekio, esančio erdvėje. Tas vėl galės vesti prie visatos amžiuso nustatymo patikslinimo.

Šios bangos padeda išaiškinti daug saulės reiškinį. Debesys visai neleidžia šioms bangomis observuoti kad ir apsiniaukusią dieną. Vienas iš labai svarbių laimėjimų buvo — šių bangų pagalba nustatymas, kad mūsų galaktika turi spiralinę struktūrą. Meteorų kritimas į žemę observuojamas radijo bangomis nepertraukiamai, nes nebereikia laukti giedro nakties dangaus. Tik šiuo būdu galima tiksliai nustatyti, kiek meteorų krenta į žemę kasdien.

Nauji saulės tyrimai

Kaikurie šviesos ir radijo bangų pagalba atlikti stebėjimų dariniai yra gana skirtingi ir kaikur net prieštaraujanti. Beveik visi objektai radijo bangomis išeina didesni. Kaip įdomų pavyzdį galime paminėti, kad, observuojant saulę 56 pėdų ilgio banga, jos skersmuo yra dukart didesnis už tą, kurį matome akimis. Jos radiacija yra silpnesnė negu balsganos juostos, kurią Paukščių Tako vadiname (Ta balsgana juosta yra galaktikos sistemos pus'aujis). Iš viso saulė nebeduoda griežtos pasibaigimo ribos, o palaipsniui įsilieja į bendrą galaktikos radiaciją. Bendrais bruožais reginasis ar fotografinis galaktikos vaizdas

Kultūrinė kronika

Kostas Ostrauskas, Pennsylvanijos universitete beruošias doktoratą, savo paskaitoje apie naujausią lietuvių poeziją, pabrėžė, kad pati vertingiausia ji šiais metais išleista poezijos knyga yra K. Bradūno "Devynios baladės" ir ji esanti tikrai verta susilaukti Lietuvių Rašytojų Draugijos metinės literatūros premijos. Tokį Kosto Ostrausko vertinimą pertiekia dienraštis "Naujienos". H. Nagys sekas vokiečių poetus, Nūlūnas prancūzų, K. Bradūnas esąs originalus, save suradęs poetas. Bradūnas esąs didis mūsų laikų poetas, dar reikiama mūsų nevertintas. Paskaitą ruošė Liet. Bėndruomenės Kultūros taryba.

gana gerai sutampa su radijo bangomis pažįstamu galaktikos vaizdu, nors detalėse yra ir nemažų skirtumų.

Viena iš didelių kliūčių tyrinėjant galaktikos struktūrą radijo bangomis yra tai, kad dangaus kūnų padėties ir jų skersmens nustatymas šiomis bangomis yra dar gana netikslus palyginus su tikslumu, atsiekiamu vartojant optines priemones.

Taigi matome, kad per 25 metų laikotarpį jau labai daug yra pasiekta, bet tai yra dar labai trumpas laikas kaip mokslo gadyne. Be to, aš čia suminėju tik keletą labai lengvai populiariai nusakomų astronominių laimėjimų.

PARKHOLME SERVICE STATION

5000 W. Cermak Rd., Cicero, Ill. Lietuviška gazolino stotis ir automobilių aptarnavimas. William J. Grigelaitis, sav.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Ispardavimas!

11 gabalų — tikrai už \$169.00

I šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidurinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lėmos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuomūmū. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711. Peltis Raudonia, sav. ir menadiseris. Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN

2555 WEST 47th STREET Lafayette 3-1083. B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas. Mokame augstus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams pataravimai veltini. ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. — Apdrausta iki \$10,000. Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penkt. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIAUS ALIEJŲ

OIDELIAIS IR MAZAIS KIEKIAIS. Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą bloku ar keliasdešimt mylių. Reikate šaukite mus. Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas mus. Turj daug metų patyrimo perkraustymo darbe. STASYS FABIJONAS 2146 So. Hoyne Avenue Tel. Virginia 7-7097

BUICK'S

LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

AUKSTAS DIVIDENDAS — APDRAUSTAS SAUGUMAS IR PEININGI PATAENAVALIMAI.

TAUPYKITE TVIRTAI. APDRAUSTOJ \$16,000,000 ISTAIGOM. AUKSCIAUSIAS, NAUJAI PADIDINTAS DIVIDENDAS UZ PAID U INVESTIMENTU SĄSKAITAS, KITI TAUPYMO SKYRIAI: OPTIONAL BONUS, KALĖDU IR VAKARUČIU SKYRIAI, GALITE TAUPYTI IR PER LAISKUS. SUTAUPYKITE IŠLAIDAS IŠKILCIANT ČEKIUS IR APMOKANT VISOKIAUSIAS BILAS. VELTU PATARNAVIMAS NARIAMS. IŠKEIGIAM IR PARDUODAM VALDŽIOS BONUS, NAMŲ PASKOLOS PRIEINAMIAUSIOM SĄLYGOM. SUZINOT MŪSŲ AUKŠTĄ DIVIDENDĄ IR KITAS INFORMACIJAS PASAUKIT — GROVERHILL 6-7575.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION, 6234 SOUTH WESTERN AVE.

PIRM. 12 VAL. — 8 VAL.; ANTRAD. IR PENKT. 9 IKI 4 VAL.; KET. 9 IKI 8 VAL. VAK.; TREČ. UZDARYTA VISĄ DIENĄ; ŠEŠT. 9 IKI 2 POPIET

Zibintas, Anglijoje leidžiamas religinės kultūros įvissavaininis žurnalas pradėjo antrus metus. Pasirodė jau 2 — kovo numerisio — nmeris. Šis numeris skiriamas šv. Tėvo Pijaus XII 80 metų sukaktuvių ir šv. Kazimiero paminėjimui. Pažymėtini str.: vysk. F. J. Sheen "Šv. Tėvas, kokį jį mačiau", kun. J. Kuzmickio "Ašutinė ir aukso kurpelė", kun. dr. P. Celiešiaus "Prietarai", kun. dr. J. Zeliausko "Kūn. J. Bosko — Saleziečiai — Castelnuovo Don Bosco", T. A. Bernatonio "Kat. Akcijos atgaivinimo reikalai", kun. A. Steigvilos "Naujoji Auka" ir k. Be to yra nuolatiniai skyriai — Vairų kampelis, Iyvkiai ir mintys, Nauji leidiniai. Žurnalo adresas: 21, Ann Pl., Bradford 5, England.

Selstė Pr. Bickienė Vasario 16 proga dainavo Saleziečių išlaikomoje gimnazijoje, Italijoje. Po to numato vykti į Muencheną galutinai susitarti dėl ten projektuojamo jos koncerto. Šaip ji apsigveno Romoje, kur plačiai bendrauja su tenykste lietuvių kolonija, o taip pat pradėjo imti dainavimo pamokas pas žinomo Romos dirigento Belazza rekomenduotą mokytoją kunigaikštystę Calcagni. Pakeliui į Romą buvo trumpam laikui sustojusi Paryžiuje.

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS. Turiu naują didelį sunkvežimį ir apraudas. 6930 S. Talman, Chicago 29, Ill. Tel. GRowehill 6-7096

Dail. R. Viesulo piešinys "Rankos" yra priimtas Modernaus Meno Muzėjaus New Yorke rengiamon piešinių parodon. Ši paroda reprezentuos paskutiniųjų 5-rių metų laikotarpio piešinius ir ji skiriama visiems JAV gyvenantiems dailininkams. Iš atsiųstų penkių tūkstančių piešinių, parodai yra atrinkti tik 125. Paroda vyks muzėjaus patalpose nuo bal. 24 d. iki birželio 10 d. 1956 m.

SOPHIE BARGUS RADIO PROGRAMA. Iš WGES stoties — Banga 1390. NUO PIRMAD. IKI PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte. REŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte. PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v. SEKAD. 8:30-9:30 v. r. Iš stoties WOPA — 1490 kil. Chicago 29, Ill. HEMlock 4-2418. 7121 So. ROCKWELL ST.

MOVING. A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. BI. 7-7075 arba RE 7-9842

TV. RADIO SU FM. LEMPOS-DALYS-BATERIJOS. TAISYMAS namuose dirbtuvėse. 100% GARANTIJA. RCA ZENITH GE. DAINA TELEVISION. Sav. Inž. A. Semėnas. 3130S. Halsted-DA6-6887

BRUNO'S KEPYKLA. 3339-41 S. LITUANICA AVE. Tel. Offside 4-6376. Pristatomas į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

Remkite dien. Draugą!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS pataria: 1. Nepraleiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį. 2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas. 3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus. 2202 WEST CERMAK ROAD Tel. Virginia 7-7747. JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. Chartered and Supervised by the U. S. Government. ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketv. nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neidaroma.

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir taisymas 2646 W. 69th St. Republic 7-1941

PERKRAUSTYMAI — MOVING. Figus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekandiai: 8415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL. ANTANAS VILIMAS. Telefonas — Frontier 6-1883

JONAS GRADINSKAS. Televizijos, radijas, patefonai, lėmos, antenos baterijos. "Parduodam pigiau, taisom geriau". J. G. TELEVISION COMPANY. 2512 W. 47th St. TEL. FRONTIER 6-1998. GARSIAKALBIŲ SISTEMA (Public Address System) išnuomavimui

MARQUETTE GĖLIŲ KRAUTUVĖ. KORSAZAI, GĖLES, VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS. Atidara vakarais ir sekmadieniais. Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (SANDOM) STANULIS. 2743 West 69th Street Tel. PProspect 6-0781 (priešais šv. Kryžiaus ligoninė)

SINCLAIR Gazolino Stotis "PAGALBA". Sav. Ant. Stanevičius. Taisome automobilių motorus. Lyginame įdaužimus ir įlenkimus. Dažome ir atliekame įvairius kitus pataisymus. NEBRANGUS IR GARANTUOTAS DARBAS. Mašinai sugedus, pribūname su vilkiku į įvairias vietas. Parduodame akumiliatorius, padangas ir kt. automobilių dalis. 2641 West 71st St. (kampas Talman Ave.) Tel. Republic 7-9842. Namų tel. WAlbrook 5-5934

Prie kultūrininko kapo

Liaudies švietėjas kun. P. Martišius A. GRAŽIONAS, Brooklyn, N. Y.

Neseniai "Drauge" skaitėme trumpą žinutę, kad okupuotoje Lietuvoje, Prienuose, sausio 3 d. palaidotas ilgus metus buvęs Prienų "Ziburio" gimnazijos direktorius kan. Pelikssas Martišius. Vėlonis yra nusipelnęs platesnio paminėjimo. Tiesa, tai buvo labai tylus darbininkas, tačiau jo išvartyta darbo vaga yra plati ir gili. Dar daugiau — jo gyvenimas ir asmenybė lieka mums šviečiančiu pavyzdžiu.

Keletas vėlonies gyvenimo datų

A. a. kan. P. Martišius buvo gimęs 1879 m. vasario 2 d. Banaičių kaime, Sudargo parapijoje. Mokslą pradėjo eiti Palangos progimnazijoje, kurią baigęs persikėlė į Mintaujos gimnaziją. Tačiau ją baigti jam neteko — už atsisakymą rusiškai melstis buvo iš jos pašalintas. 1898 metais stojo į Seinų kunigų seminariją, kurią baigė 1903 m. Gavęs šventimus, vikaravo savo gimtojoje Sudargo parapijoje, o 1909 m. buvo perkeltas į Višakio Rūdą. Trečioji jo darbo vieta buvo Prienai. Ten ligi 1944 m. vasaros buvo gimnazijos direktorius. Tolimesnis jo likimas čia rašančiam nežinomas. Tačiau, sprendžiant iš to, kad Prienuose palaidotas, tenka manyti, jog ten ir savo amžių pabaigė.

Religinės sąmonės ugdytojas ir liaudies švietėjas

Pradėdamas darbą parapijoje, jaunas kunigas P. Martišius matė, kad Lietuvos liaudžiai trūksta religinio sąmoningumo ir apsvėtos. Todėl ir ėmėsi su būdingu jam atsidėjimu šioje srityje darbo. Ypatingą dėmesį jis atkreipė į vaikus. Bent porą mėnesių į metus juos mokė katekizmo, kad jie katalikų Bažnyčios mokslą giliau suprastų ir įsisąmonintų. Perkeltas į Višakio Rūdą, kur ne vienu atžvilgiu buvo blogiau, nei Sudargo parapijoje, nes čia ilgus metus darbuotojas garsus knygnešys ir liaudies švietėjas kun. M. Sideravičius, jis, turėdamas jau daugiau ir įgudimo, ėmėsi darbo žymiai platesniu mastu. Vaikus ir prieauglius jis dar stropiau mokė tikėjimo tiesų. Buvo užsimojęs žemomis pakelkizuoti ir 15—18 m. jaunimą. Kartu suorganizavo gerą bažnytinį chorą, kuris ne tik gražiai pagiedodavo bažnyčioje, bet gražiai ir padainuodavo.

Greta grynai pastoracinio darbo kun. Martišius ėmėsi ir švietimo. Jis kovojo su analfabetizmu ir rūpinosi, kad tuo metu jau leštai lietuviškai spaudai netrūktų skaitytojų. Kalėdojimo metu jis surinko žinias, kiek ir kokio amžiaus yra mokančių skaityti bei rašyti, tikrino jų mokėjimą ir kiekvienose namuose, kur to reikėjo, palikdavo gražaus rašto pavyzdžių, kad nemokantieji ar mažai mokantieji galėtų mokytis. Kita proga patikrindavo, kokią pažangą jie yra padarę. Šitokio kun. Martišiaus užsimojimo vaisiai netrūkus pasirodė. Per aštuonėtą metų mokančių rašyti moterų skaičius nuo 9% pakilo ligi 27%. Vyrų, kurių mokančių rašyti nuošimt's jau pradžioje buvo didesnis, raštingumas taip pat žymiai pakilo.

Mokydamas parapičius skaityti ir rašyti, jis kartu stengėsi tarp jų ir platinėti spaudą, kad jie turėtų, ką skaityti. Lankydams parapiją ir kitomis progomis ragino žmones užsisakyti laikraščius ir sutinkantiems juos išrašinėjo.

Gerą spaudą kun. Martišius ne tik platinė, bet ėmėsi ir patį ją gaminti. Atitrūkstamam nuo parapijos darbo laiku išvertė

iš lenkų kalbos eilę religinio turinio knygų ir jas išleido.

Tuo pat laiku jis ėmėsi kurti ir liaudies švietimui bei auklėjimui organizacijas. Suorganizavo "Ziburio" draugijos skyrių, kuris įkūrė knygynėlį. Netrukus suorganizavo ir Blaivybės draugijos skyrių, kuriam čia buvo daug darbo, nes girtavimas apylinkėse buvo gana paplitęs. Pagaliau įkūrė ir seneliams prieglaudą.

Pradėjęs parapičių organizavimą, iškilo reikalas ir salės, kur galėtų ne tik organizacijos daryti savo susirinkimus, laikyti knygyną bei skaityklą, bet ir užėti apšilti, išvengdami reikalo eiti į smukles, atvykę į miestelį parapičiai. Salė buvo reikalinga ir vaikų bei jaunimo katekizacijai, kai bažnyčioje būdavo jau per šalta. Kun. Martišius su parapičių talka ir parama įgijo statybinės medžiagos ir pradėjo salės ir senelių prieglaudos statybą. Tik prasidėjęs karas šį darbą sutrukdė. Vis dėlto, ligi išsikeldamas iš Višakio Rūdos, salę suspėjo pastatyti, nors ir nespėjo galutinai įrengti.

Mokyklų steigėjas

Karo metu vokiečiams rusus iš Lietuvos išvijus, kun. Martišius su nauja energija griebėsi savo pamėgto jaunimo švietimo. Ir jau 1915 m. rudenį jam pavyko Višakio Rūdos parapijoje įvesti beveik visuotinį jaunimo mokymą, suorganizavus apie 15 mokyklėlių. Deja, tą darbą po trejetos mėnesių vokiečiai nutraukė, pareikalavę, kad mokytojai pirma baigtų jų steigiamus kursus ir išmoktų būti paklusnūs naujiems valdovams.

Prienuose gimnazijos direktorius Pačiomis pirmomis nepriskaičius Lietuvos kūrmosi dienomis kun. P. Martišius, matydamas didelę švietimo stoką, užsimojo Prienuose įkurti "Ziburio" gmnaziją. Naujoji švietimo įstaiga darbą pradėjo 1918 m. rudenį su dviem klasėmis privačiuose namuose. Bet po poros metų aplenkėjęs namų savininkas nebesutiko jų toliau lietuvių gimnazijai nuomoti, ir ji atsidūrė prieš užsidarymo pavojų. Tuomet direktorius ryžosi įsitaisyti gimnazijai patalpas, iš kurių jau nebegalėtų jos niekas išmesti. Ir tai jis padarė per vasaros atostogas. 1920

Dail. J. Subačiaus Sv. Gregorius Nazianzietis. Detalė iš dekoracijų Sv. Petro ir Pavilo bažnyčioje Elizabeth, N. J.

—21 mokslo metai buvo po vasaros atostogų pradėti jau nusavose patalpose. Didelę dalį statybai reikalingos medžiagos jis po vieną lentą surinko iš apylinkės gyventojų, eidamas iš kiemo į kiemą. O jai nudažyti reikalngą aliejų išspaudė iš panašiu būdu surinktų po saują kitą sėmenų. 1924 m. gimnazijos statyba buvo baigta, o 1925 m. buvo išleista pirmoji abiturientų laida. Viso, kun. P. Martišiui direktoriaujant, gimnaziją baigė apie 400 jaunuolių.

1940 m. bolševikams okupavus Lietuvą, kun. Martišius buvo iš savo kurtos bei tiek metų išlaikytos mokyklos išguitas. Tačiau, karui prasidėjus, vėl grįžo prie to paties darbo ir gimnazijai vadovavo ligi naujos bolševikinės okupacijos.

Kun. Martišius ne tik Prienuose "Ziburio" gmnazijai vadovavo, bet savo rūpesčių bei pastangomis ją ir išlaikė. Jo pastango-

P. & J. JOKUBKA
TV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisyimas
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

Pradėkit Taupyti Šiandien. Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje **BRIGHTON SAVINGS and LOAN!**

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'.

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antradi., penktadi. ir šešt. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiadi. 9 ryto iki 12 v., o ketvirtadi. 9 val. iki 3 val.

PRANAS SALEMONAVIČIUS
504 W. 33rd St. (Arti Normal Ave.)
Susitarimui skambinkite — Victory 2-3486
Kainos yra vienos iš žemiausių visame mieste.
Atdara nuo 6 v. r. iki 10 v. v., taip pat šeštadi. ir sekmadi. nuo 9 v. r. iki 9 val. vakaro.
26 METŲ PATYRIMO

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND
Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

tu klausimu literatūros. O Višakio Rūdoj būdamas, jau ėmėsi ir praktiškai toje srityje dirbti, mažame vikariato darželyje įsitaisęs medelynėly ir pradėjęs savo išaugintus medelius platinėti apylinkėse.

Šio darbo jis ėmėsi ne pasipelnymo sumetimais. Jam atrodė, jog sodais papuoštos sodobos bus gražesnės ir jaukesnės, turėdami vaisių žmonės mažiau vartos svaigalus, jaunimas išaugusiųjų nebuvo duodama. O tam reikėjo nemažų sumų. Bet kun. Martišius pradėjo auginti medelius ir pajamomis iš to medelimo aprūpindavo gimnazijos reikalus.

Tuo pat būdu padėjo siekti mokslo ir mažiau pasiturintiems moksleiviams. Atostogų metu jis nemažam skaičiui tokių moksleivių duodavo medelinyje darbo — karpyti šakas, skiepyti ir kitus panašius darbus atlikti, mokėdamas net specialiai padidintą atlyginimą, kad dirbantieji moksleiviai galėtų daugiau susitaupyti. Taip ne vienas moksleivis per vasaros atostogas užsidirbdavo visiems būtiniausiems ateinančių mokslo metų reikalams pinigų.

Sodininkystės ir bitininkystės pionierius.

Kun. Martišius dar pagarsėjo kaip smulkiųjų ūkio šakų, ypač sodininkystės ir bitininkystės pionierius. Apie 7 ha ploto medelynas, iš kurio įsiai išlaikė savo vedamą gimnaziją, nebuvo jo tik šiam reikalui įkurtas, nors įsiai ir turėjo mintį, kad iš medelyno ir gimnazija turės naudoti. Sodininkystėje įsiai susidomėjo nuo mažų dienų ir apie ją buvo įgijęs nemažą nusimanyimo, skaitydams daug

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAI PRISTATOM VISOKIŲ RŪŠŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

TEVYNĖS GARSŲ

Valandėlė transliuojama per WDOK stotį, banga 1260, kiekvieną penktadienį 7 val. vakare.

Klubo pirm. J. STEPUŽIS
1203 E. 74TH STREET
Cleveland 3, Ohio, tel. EX 1-2296

Rūpestingai ir pigiai taisau **TELEVIZIJOS APARATUS**
Garantuojame darbą ir dalis.
J. MIGLINAS
Telef. — Humbold 6-1038

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalya. Firestone padangos.
1934 West 59th Street Tel. Grovehill 6-9136
M. CESAS, patyręs auto specialistas

SEGHEITI TRAVEL BUREAU
2451 So. Oakley Avenue Tel. YArds 7-3278

MES PARŪPINAME KELIONES LĒKTUVAIS, GELZKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS.
Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

SALESMEN Intangibles

Who want to Earn \$10,000 to 15,000

EXCEPTIONAL OPPORTUNITY FOR AGGRESSIVE SALESMEN

35-55

CONTINUING EXPANSION requires additional Representatives to analyze Management Problems and present solutions through our Company's Services.

Dignified, varied and challenging types of work to men who can "CLOSE" a sale for our Management Service with top level executives.

Proven record of sales accomplishment is essential.

Travel mid-continent area; Car not necessary.

Travel expenses plus living allowances paid; Salary, commission and bonus plan.

IMMEDIATE OPENINGS

Phone for Appointments
Financial 6-3460

GEORGE S. MAY CO.
205 West Wacker Drive
Chicago 6, Illinois

STEPHENS LIQUORS
4134-36 Archer Avenue
(Kampas Francisco gatvės)

Daugelis lietuvių jau žino, kad pas savo tautietį yra didesnis pasirinkimas ir žemesnės kainos. Pasitinkinkite ir jūs.

Visi patogumai: gražus baras ir bufetas.

Choro vedėjas K. Steponavičius, savininkas

DIDELIS PARKING LOT NEMOKAMAI

kad iš jo medelyno medeliai jau kasmet dešimtimis tūkstančių sklido po visą Lietuvą, tenka pripažinti, kad kun. Martišiaus nuopelnai ir šioje srityje Lietuvai buvo nemaži.

Kun. P. Martišiaus asmenybė Ilgamečio Prienų "Ziburio" gimnazijos direktoriaus vaizdas

TELEVIZIJOS FONOGRAFAI
Tik pas mus pirkdami gausit

Nemokamai 3-jų mėn. pilną garantiją — darbas ir dalya.
Nemokamai vidaus antena ir instaliavimas.
Iki \$100.00 ir daugiau nuolaidos už jūsų seną televiziją.
Be to, visokiais radžiai, rekordavimo aparatai, lempos, baterijos, dalya ir kitų firmų televizijos

NUOSIRDUS LIETUVISKAS PATARNAVIMAS

Frank's TV and Radio
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
3240 South Halsted Street
Telefonas CALumet 5-7252
PRANAS KERSIS IR PAULIUS F. ENDZELIS

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustos Iki \$10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJAUSI KRAUSTYMO IRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGINGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WA1brook 5-9209

TAUPLYK SAUGIAI, Numesk rūpesčius, ilgiau gyvenisi.

Dauguma Standard Taupytojų turto yra sudėta į United States Gov. Bonds ir Veteranų paskolas, kurios yra 60% garantuotos United States Government, kas ir padaro STANDARD stipriausią Taupymo Įstaigą visoje Amerikoje.

Turtas virš\$57,000,000.00

Atsargos Fondas \$4,500,000.00

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation

JUSTIN MACKIEWICH, President

Įstaigos valandos: Kasdien, įskaitant šeštadienius nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

Kultūrinė kronika

● Prof. Jurgis Baltrušaitis, skaitomus giminingumus, įsi-
skolinimus, kontinencijas, kaip
buvo. Kauno univ. profesorius,
dabar gyvenęs Paryžiuje, para-
šė dvi naujas knygas. Jų pasi-
rodymo proga Paryžių išėjęs
žurnalas Kultūra rašo:

— Baltrušaitio veikalai apie
romanišką ir viduramžių meną
jau šiandieną laikomi klasikiniais
darbais ir pagrūdinę medžiaga
kiekvienam universitetui šitų
epochų studijoms. Atrodytų,
kad šiais metais išleistas dvi
Baltrušaitio veikalai, turi dar
reikšmingesnį ir dar labiau
universalų charakterį, nes pir-
mas veikalas naujai nušvie-
čia renesanso epochą, o antra-
sis žymiai pakeičia mūsų su-
pratimą apie Viduramžius.

Knygoje "Anamorphoses ou
perspectives curieuses" (Olivier
Perrin, Paris (1935)). Baltrušai-
tis nagrinėja šią meno sritį, ku-
ri ilgai buvo laikoma pašalinio
tapybos, architektūros ir moks-
lo reiškinio ir klasifikuojama
"kuriojų" tarpe. Tai anamor-
finiai XVI ir XVII amž. pa-
veiksai, kuriuose galvos pa-
viršta ir salos, tai antropomor-
finiai Arcimboldo portretai, su-
sidedantieji iš daržovių, žuvų ar
gyvulių, tai Bracello žmonės,
"Mecano" pirmtakūnai, tai ap-
skritai visos tos išdaigos šitų ta-
pytojų ir piešėjų, kuriems ne-
svetimi buvo sutrumpintų ar
prailgintų perspektyvų efektai.
Baltrušaitis nustato, kad per-
spektyva nėra vien tik realiz-
mo veiksnys, gražinąs trečiąją
dimensiją. Pirmoje eilėje tai
"fokusas", "triukas" ir tuo pa-
čiu įrodymas, kad išorinis pa-
saulis — iliuzija. Šio dėsno nu-
statymas leidžia Baltrušaitiui
surišti šituos perspektyvos ir
formų žaismų su magijos, filo-
sofijos ir mokslo tradicija.

Gimnaziniai sutrumpinimai
bei suprastinimai įpratinio mus
žiūrėti į renesansą kaip į huma-
nizmo, pažangos ir savotiško
pozityvizmo amžių. Baltrušai-
tis paneigia šią legendą.

Šiame veikle Baltrušaitis
stebina mus savo erudicija ir
epochos intucija. Tačiau jo ki-
tas veikalas yra užbrėžtas žyti-
miai platesniu mastu. "Le
Moyen Age Fantastique", iš-
leistas Armand Colin leidyklo-
je, tai tarp kitko tik dalis dar
didėsio Baltrušaitio veikalas
apie gotiką, kuris, kaip tiki-
mės, nežilgo pasirodys spau-
doje. Bet jau šitas didokas to-
mas daro tikrai nepaprastą įs-
pūdį. Šis veikalas įrodo, kad
meno istorikas, nagrinėdamas
bet kurią paskirą epochą, pri-
valo pažinti visas kitas. Baltru-
šaitis tam turi ypatingus davi-
nius, nes ne tik, ištiesi paimta-
me vakarų mene, nėra jam jo-
kių paslapčių, bet jis taip pat
yra didelių žinovų ir Tolimųjų
Rytų meno.

Esame įpratę žiūrėti į Vidur-
amžius, kaip į uždargą pasaulį.
Mūsų supratime viduramžių ci-
vilizacija kūrėsi ir vystėsi tarp
dangiškos šv. Augustino "Civi-
tas" ir uždargų miestų — tvir-
tovės mūrų. Baltrušaitis šiuos
mūrus sugriauna, atidaro Vi-
duramžius, iškeldamas nesu-

skaitomus giminingumus, įsi-
skolinimus, kontinencijas, kaip
laiko, taip ir erdvės atžvilgiu.
Šie prof. J. Baltrušaitio moks-
lo veikalai išties mensesius bu-
vo išstatyti didžiųjų Paryžiaus
knygynų vitrinose. Juos plačiai
paminėjo žurnalai, savaitraščiai
ir dienraščiai: būtent: meno
žurnalas "L'Oeil" pr metų bir-
želio ir spalio mėn. numeriuose
Preuves, Arts, Le Monde, Sele
Arte; Revue d'Alexandrie".

Antrojo veikalas pasirodymo
proga Prancūzijos radijas —
televizija davė specialų pasikal-
bėjimą su prof. J. Baltrušaitiu.
Visuose atsiliepiamuose buvo at-
žymima, kad prof. J. Baltrušai-
tis yra nepaprastai mokslui pa-
sitarnavęs, parašęs šiuos veika-
lus, kurie dvelkia didžia erudi-
cija ir giliu moksliniu charakte-
riu.

● Dvi kandidatės į LRD pre-
miją. Iš 19 grožinės literatūros
knygų, išleistų 1935 metais,
slaptu Lietuvos Rašytojų Drau-
gijos narių balsavimu išskirtos
dvi: Henriko Radausko poezijos
knyga "Žiemos daina" ir Leo-
nardo Andriekaus lyrikos rinkini-
ny "Atviros marios". LRD pre-
mija \$500 bus paskirta už vieną
šiu dviejų knygų, kuri gaus ab-
soliutinę balsų daugumą. Tai
parodys šiuo metu jau vykstan-
čio antrojo balsavimo pasekmės.
Balsavimo vokeliai turi pasiekti
L. R. Dr. jį ne vėliau kaip kovo
7 d.

Pirmajame balsavime dalyva-
vo daugiau negu pusė visų LRD
narių — 48. Žiemos daina ga-
vo 13 balsų, Atviros marios —
9, Negestis — 5, Dėvynios ba-
ladės — 4, Aukis ruduo — 3,
kitos penkios knygos gavo po
2 balsus, trys — po 1, vienas la-
pelis rastas tuščias. Rašytojų
ir skaitytojų susidomėjimas bū-
simuoju laureatu labai gyvas.
LRD premija bus įteikta kovo
25 d. Chicago Lietuvos auditori-
oje įvykstančioje literatūros
šventėje.

● Vytautas Bacevičius, mūsų
pianistas virtuozas, kovo 11 d.
8 val. 30 min. ruošia savo se-
ptintą koncertą Carnegie Hall.
Programoje — Scarlatti, Cho-
pino, Ravelio ir paties Bacevi-
čiaus kūriniai. Talentingų mū-
sų pianistų domisi kitataučiai,
tuo labiau, reikia tikėtis, į jo
koncertą atsilankys apylinkės
lietuviai. Iš savo kūrinių
komp. Bacevičius paskambins
sonata Nr. 1, Op. 4 (išleista
Paryžiuje), Capriccio, Op. 57 ir
pirmą kartą išpildys savo nau-
ją kompoziciją, pavadintą Evo-
cations, Op. 57.

● V. Kasiulis š. m. sausio 14
— 29 d.d. Musee d'Art Moder-
ne atstovavo Lietuvą su ketu-
riais savo darbais parodoje, pa-
vadintoje "Les Arts en France
et dans le Monde". Vis jo pa-
veikslų buvo užrašas "Lietuva".

● Jūrininko Sind Bado kelio-
nėms, kaip jos papasakotos kny-
goje "Tūkstantis ir viena nak-
tis", spausdinamos ir netrukus
pasirodys knygų rinkoje. Kny-
ga 112 puslapių, iliustruota, pa-
puošta dail. Valiaus viršelių.
Leidžia Terra.

Prie kultūrininko kapo

(Atkelta iš 5 psl.)
las. Retai galima buvo sutikti
kur nors einantį be nežymiai
laikomo rankoje jo kalbamo ro-
žandėaus.

Buvo kartu asketiško gyve-
nimo žmogus, pragyveno labai
kukliai apstatytuose poroj kam-
barėliu, įrengtų gimnazijos pa-
stogėje, kur langai buvo itai-
syti pačiame stoge. Aparas
jo buvo tiek pat kuklus. Visus
savo reikalus buvo apribojęs
minimumu. Jis niekad nežinojo
jokių atostogų, jokių pramogai
svečiavimusi nei kitų panašių
dalykų. Buvo visiškai abstinens-
tas. Net savo labai pelnytą po-
lįs buvo apribojęs keliomis va-
iandomis, kad galėtų anksti at-
laikyti miešias, atlikti įvairius
kitus reikalus ir pats pirmas
būti gimnazijoje, kai tik moki-
niai pradeda rinktis į pamokas.

Visą savo laiką skyrė dar-
biui. Darbiui gimnazijoje bažny-
čioje, medelyne ir kitur, su
darbštumu jungęs ir didelį
tvarkos pamėgimą.

Kuklus asketas
Buvo ir nepaprastai kuklus.
Per eilę metų kasdien su juo
susitinkant, neteko išgirsti, kad
jis būtų ne tik pasigyres, bet
bent užsiminęs, kad jis tą ar
kitą dalyką padarė. Kas gero
pavykdavo padaryti, jis džiau-
gėsi, tačiau kalbėjo apie tai lyg
būtų visai ne jo darbas.

Jaunimą jis mylėjo, suprato
jo dvasią, mokėjo atleisti jo
trūkumus ir net nusikaltnius
bei sugebėjo kreipti ten, kur ta-
sai jaunimas turėjo būti kreip-
piamas. Nebuvo jis koks išsi-
skiriantis intelektualas ar kokių
paučių pedagoginių metodų spe-
cialistas. Jo auklėjimo darbe ži-
nė ne kokia ypatingai plati ži-
nija ir specializacija, bet blai-
vus sprendimas, patirtis ir as-
menybė. Savo bendradarbiams
mokytojams niekad nebuvo vir-
šininkas, rikiuojantis juos savo
dvasios.

● Jievos Simonaitytės roma-
no "Pavasario audroj" išleidžia-
ma antra laida. Knyga jau at-
spausdinta ir atiduota į raišk-
lę. Romanas yra iš klaidėdžių
kovų dėl laisvės. Veiksmas
vyksta Klaipėdos krašte 1918 —
1920 metais ir baigiasi Klaipė-
dos sukilimu. Leidžia Terra.

● Seserų Blančyčių vokalinis
trio nuo praėjusio rudens siste-
mingai dirba su prof. V. Jaku-
bėnu. Atnaujinamas iki šiol tu-
rėtas repertuaras ir paties kom-
pozitoriaus šiam ansambliui a-
ranžuota šis tas naujo. Numa-
toma padaryti ir daugiau aran-
žamentų, ypač iš liaudies kūry-
bos.

isakinėjimais ir griežtais po-
tvarkiais. Net kai reikėdavo
ką pastebėti ar priminti, tai da-
rė labai nenoromis ir niekad
ikio išakymo forma, bet lyg
patardamas, primindamas ką
atsitiktinai iš akių išleista ar
jam kilusią mintį, jog būtų ge-
ra taip padarius, pasakydamas.
Buvo labai atlaidus ir stengėsi
niekam jokio nemalonumo ne-
padaryti. To geras pavyzdys ga-
li būti jo elgesys su mokyč. Jis
juris buvo bolševikų atkeltas
ir vietoj jo paskirtas direktori-
um. Vėl perėmęs gimnazijos
vadovavimą, kun. Martišius ne
tik paliko jį mokytoju, bet ir
elgėsi taip, lyg viso to nė būtų
nebūtų buvę.

Pasiryžęs kitus suprasti ir
jiems atleisti, tačiau jis buvo
prncipų žmogus ir čia nuolaidų
nedarė. Pvz., gimnazijoje pa-
daugėjus mokinių beveik ligi
800, labai trūko patalpų ir in-
ventoriaus. Tuomet kažkas iš
miesto savivaldybės pasiūlė pe-
rimti buvusios vokiečių išžudy-
tų žydų mokyklos patalpas ir in-
ventorių. Tačiau kun. Martišius
tą pasiūlymą negirdomį nulei-
do. Nežiūrėdamas nemažų išlai-
dų ir kitų sunkumų, jis surado
ir išnuomojo kitur patalpas, sku-

biai padirbdino suolus bei ki-
tus baldus ir taip darba tęsė,
bet išžudytųjų palikimo iš tolo
nelietė.

Šie kun. Martišiaus bruožai
padarė jį tikrai didele ir tauria
asmenybe, kurią su meile ir pa-
garba prisimena kiekvienas,
kam teko arčiau su juo susi-
tikti. Še trumpi žodžiai apie

STASYS METRIKIS
Savininkas ir krautuvis
Isteigėjas

Jau virš 15 metų sąžini-
gai patarnauja lietu-
viams, parūpindami švie-
žius ir skanius produktus.
Todėl geriausi žmonės —
kaip eiliniai, taip ir pro-
fesionalai — iš arti ir toli
lanko

**METRIKIŲ
FARM FOOD CO.
KRAUTUVĖ**
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
Chicago 9, Illinois
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ
VALGIŲ BOSTINE

velioni, tebūna išraška tos gi-
nos pagarbos, kurios jam turi
vienas buvusių jo vadovautus
mokyklos mokytojų.

**STASYS DZIUGAS
Kiskučio Vardinės**

Tai gražiausia dovana mūsų
mažiesiems skaitytojams. Mellė
tėvų žemei, mažųjų džiaugsmui ir
dail. VI. Stančikaitės gražios ili-
stracijos šią knygą padarė dau-
giausia mėgiama mažųjų skaity-
tojų tarpe. Kaina \$1.50.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Chicago svaričiausias ir moder-
niškiausias Pklinikų Daržas —
BUCO DARZAS
**WILLOW WEST INN AND
PICNIC GROVE**
83rd and Willow Springs Road,
Willow Springs, Illinois

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: Lafayette 3-3085

Gamta juostas, takeitus, juosteles,
pagalves vardinų, gimimo ir kitų
progr. dovanoms. Taip pat galima
gauti ir knygas.

DREAMER
Wake up and come to us for
your new position. Get out of
your present rut, choose your
location and plan your future
with us.
PAGE PERSONNEL
3149 1/2 N. Central
PENSACOLA 6-2163 (my)
MRS. WHITE

**DEMESIO
NAMŲ SAVININKAI!**
Pilnas namo atremontavimas
General Contracting
Namus statome
pagal užsakymą
Apskaiciavimai nemokamai
Mieste ir priemiesčiuose
Tel. HU 6-3247

**MARCHETTI'S
Belvedere**
VENETIAN
RESTAURANT and Lounge
FIESTA DINNERS
ALL YOU CAN
EAT FOR \$3.00
FREE AS ONLY
MRS. MARCHETTI
CAN. DON'T FORGET
THE CHILDREN
BERKSHIRE 7-6512
5010 W. GRAND AVE.
AIR CONDITIONED

AR NORITE BOTI KUNIGAIS?
Tėvų Marijonų Kongregacija, a. s. Arklyvs-
kupo Matulevičiaus, MIC, atgavinta, kviečia
pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Mari-
jonai dirbąsiai Amerikos Lietuvių tarpe:
Dievui leidžiant jie dirbąsiai ir Lietuvoje;
jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius;
skelbia misijas. Pasiuokkite Dievo tarnybai;
darbuokites po Panelės Švenčiausios vėliava;
stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašy-
kite novelių vedėjui. Laiske pažymėkite kiek
mokalo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveika-
tos stovis. Laiskų siųskite žemiau paduotu
adresu.

AR NORITE BOTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie
dirbtų įvairius vienuolių darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse,
bažnyčiose ir kitur. Labai pagėdijami moką kokį amatą. Norintems
pramokti koki amato bus sudaryta proga.
Pasiuokkite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelėi Šven-
čiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su noveltijoto vedėju;
pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

**MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS**

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugas".

PALM for PALM SUNDAY

**ORDER EARLY
PALM SUNDAY, MARCH 25th**
We Guarantee Absolute Satisfaction
12 Heads for \$ 4.00
25 Heads for \$ 6.85
50 Heads for \$11.25
75 Heads for \$16.00
100 Heads for \$18.00
200 Heads for \$34.00
300 Heads for \$48.00
500 Heads for \$75.00

Prices on larger quantities on request
P. O. B. PHILADELPHIA
All good lengths — 36 to 48 inches

THE NIESSEN COMPANY

DEPT. F
Established in 1895
We are Pioneers in the Handling of Palm
256-70 S. 23rd St. Philadelphia 3, Pa.
CHICKEN-RIBS-SHRIMP-STEAKS
THE BEST IN EATING
Chicken-Ribs-Shrimp-Steaks
Try Our Wed. \$1.00 Chicken special
4:30 PM To 3 PM Its Great!

MOBBA LOUNGE & RESTAURANT
2409 S. Hoyne
Open 4:30 PM To 1:30 AM
Closed Mondays — Ph. LA 3-1139

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

K. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(4-klas angliškai, durs po kalnei, art
63-klas gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs
Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAISKAI

JUNK

Highest prices paid for copper,
brass, lead, rags, paper and iron
brought to our yard.
Huron Paper Stock Co.
2534 W. Huron Street
Dickens 2-1030

**JOSŲ NAMUOSE ŠIAIS METAIS NORI BOTI SVEČIŲ
KULTūros ŽURNALAS
AIDAI**
"Aidai" kiekvieną mėnesį atneš lauktuvių — įdomių straipsnių,
gražios beletristikos bei poezijos ir visuomeninio gyvenimo aktualijų.
Prenumerata: visur 6 dol. metams
Adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užtikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius
ar šlapį ką apdrausti, reikalinge agento, arba brokerio, kad
jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nėsimel iš-
kus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas Central 6-5206

**NUO SAUSIO 1 D., 1936 M.
MŪSŲ TAUPYTOJAI GAUS
AUKŠTESNIUS
DIVIDENDUS**

District investment taupo-
mos sąskaitos gali jums pelnyti
iki 20% augštesnius dividendus
negu paprastos. Mūsų naujieji
iš anksto apmokami certifi-
cates teikia ilgalaikį didesnį pel-
ną.
Saugus, be svyravimų inves-
tavimas Agency of the Federal
Government apdraustas nuo
bet kokių nuostolių.
Galite atidaryti investavimo
taup. sąskaitą įnešant \$100 ar-
ba daugiau indėlių po \$100. Di-
videndų čekiai siunčiami kas
šeši mėnesiai.
Iš anksto apmokami certifi-
cates yra parduodami blokais
—10 po \$75 už certificate.
Kiekvienas \$75 investavimas
pasiuks pilną certificate nomi-
nalinę \$100 vertę po 98 mėn.

**DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION**
3430 South Halsted Street
CLiffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS Secretary

**FUEL OIL
RANGE & FURNACE OIL**
Call any time
CALUMET 5-6475 or 6479
BLUEFIRE OILS

K. GASIUNAS SIUVĖJAS
MOTERŲ ROBU
Prima moteriškų kostiumų ir palų užsakymus.
Iš įvairių kailių užsakyti palai duodami išmo-
kėjimui. Jie toll pralenkia savo kokybę gatavus
ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

Lietuvis Šernas filme

Elena iš Trojos

JUOZAS KARIBUTAS, Los Angeles, Calif.

Šių metų sausio 26 d. Warner Bros Stud. išleido į platų pasaulį geriausią istorinį, legendarinį filmą "Helen of Troy". Kaip jau vietos laikraščiai, kad pavadinimas "Global Premiere" už tai, kad ši premjera, tą pačią dieną įvyksta net 56 valstybėse: Argentinoje, Australijoje, Austrijoje, Belgijoje, Brazilijoje, Burmoje, Canadoje, Čilone, Čilėje, Columbijoje, Kuboje, Danijoje, Ekvadore, Egipte, Anglijoje, Suomijoje, Formozoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Guotimeloje, Olandijoje, Kon-go, Indijoje, Italijoje, Izraelyje, Japonijoje, Meksikoje, Afrikoje, Norvegijoje, Pakistane, Panamoje, Peru, Portugalijoje, Turkijoje, Ispanijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Tailane, Urugvajuje, Venecueloje, ir t. t. Viso 134-riuose miestuose. Išverstas į 23 kalbas. Veik visų tu aukščiausių valstybių vėliavos puosė "vestibulij", kuriame buvo priimami aktoriai ir filmuojama dėl televizijos.

Nors oras lietingas ir miestas rūpesčiuose, nes apsemtos miesto dalys evakuojamos, o iš kitų vietų negali žmonės šioje taip jau senai lauktoje premjeroje dalyvauti, nes gatvėse virs 3 pėdų vandens, bet nežiūrnt to prisirinko veik pilnas turtingojo Beverly Hills kvartalo Fox Wilsher teatras. Lietus tendė visą puošnumą, gadinuota. Nebuvo nei miesto mero, kur's turėjo pasakyti kalbą, bei kitų valdžios pareigūnų, nes juos slėgė kiti rūpesčiai: kaip priglauti išgabusčius žmones iš apsemtų vietų ir kas bus toliau? Taigi premjera žadėjusi būti labai sensaciinga — šiandien kukli, nors ir rinktinė publika bando šypsotis.

Zvaigždžių taip pat nedaug, jų pristatinėjimas, neįdomus, nes nėra įvesto mikrofono ir publika negali nieko girdėti. Bet visgi nežiūrnt tų nesmagumų, veidai susirūpinę ir laukia. Laukia pasirodant to legendarinio filmo, kur gražioji Afroditė gaus auksinį obuolį, kur karas baigsis apgaulės būdu, kur visas vyko prieš 3,000 metų.

Laukia, nes visus tuos legendarinius asmenis atkurs dabar ekrane.

Minimas ir Lietuvos vardas
Puošnios programos, didžiulės knygos formato, kurias dalino baltai apsiirngusios mergaitės, prie įėjimo. Ant viršaus aukso raidėmis skoningai ir meniškai įrašyta filmo vardas, o jos kairėje pusėje, ant viršaus lietuvių akt, Šerno nuotrauka. Šalia jo gražioji itališ Podestos. Programoje nuotraukų daug, bet gal daugiausia bus tai pagrindinio veikėjo Šerno. Viduryje programos, prie Šerno nuotraukos, yra trumpas aprašymas, kur minimas ir Lietuva, kaip Šerno gimtinė.

Paėmęs programą galvoju, kad šiandien Lietuvą minės net 56-šios valstybės, bet jos vėliavos nebūs iškeltos tarpe kitų laisvų kraštų vėliavų ir nebus šiandien Lietuvoje tos premjeros, kaip kad kituose laisvuose kraštuose, bet Lietuvos vardas šiandien gyvas, nes tą mums brangų vardą minės sąryšy su jaunu, gabiu lietuviu aktoriumi, kuris šį vakarą yra stebėjimo centru. Jis atėjo kuklus. Judame kostiume. Pristatė jį publikai. Po to teko paspausti jam ranką ir padėkoti už Lietuvos vardo garsinimą. Jis užimtas ir nuskubėjo. Kiek ilgiau teko šneketėti su žmona, kuri pasisakė su mot'nišku džiaugsmu, kad neseniai jiems gimė duklė, kad pirkto savą rezidenciją, bet su ilgesiu pridūrė, kad labai pasiilgusi savo krašto ir savų.

Filmas

Apie tą legendarinį filmą būtu labai daug ko rašyti. Tam reikėtų pasveikinti laisvų valandų, bet lai būna skaitytojų man atleista, kad to šiandien padaryti negaliu. Taigi, tik perbegomus:

Kas nežino iš istorijos, apie garsųjį Trojos karą, kuris tęsėsi net 10 metų, kur per apgaulę įvedė kaip taikos simbolį arkli. Troją graikai paėmė, sunaikino, sudegino. Ši legenda, išlikusi iki mūsų dienų perbeigo ekrane pasigėrėtina.

Jaunasis Trojos karalius sūnus Paris (J. Šernas), būdamas didelis neramuolis, pasiėmęs būrį vyrų, išplaukia į jūrą, kur audros užkluptas su nuolaužu laivo stiebu išmetamas į Graikijos pakrantes. Čia jis išgelbsti jauną pasaulio gražuolę, princesę Heleną (Padesta). Kitaip jam grėsė mirtis nuo Graikijos kareivių, kurie jo jau ieškojo pakrantėmis. Paris ją susižavi. Jos praeties nežino. Kada jis pasveiksta ir nori palikti kraštą — ją randa prie vieno gražaus, mėlyno ežero, kur prisipažįsta meilėje. Ji pasisako, kad ji Menelajaus žmona. Tas jos vyras Menelajus, yra stambus ir žiaurus. Sugavęs Parį, uždaro jį į kalėjimą, iš kurio laisvina jį jo gražioji "Afroditė" — Elena. Jie pabėga abu. Sukilę ant kojų graikų kariai, jų ieško, bet jiems pavyksta nušokti nuo gana aukšto kalno ir jau laukiamą laivą, kuris buvo specialiai atsiųstas prie pakrantės jo laukti. Čia jis Elena parsigabena į Troją. Juos pasitinka jo tėvai ir broliai, kurie dėl neatperkamos Elenos padarytos nuodėmės nėra jai atleidūs. Elena susilaukia įvairių priekaištų — staciai paniekos, ir' ją, slapčia pagrobę kariai, nuveža atiduoti jos vyrui, kuris jau jos laukė su savo kariuomene. Atlėkęs, kaip visus laikus, jaunas ir energingas Paris, Elena staciai stebuklingai išvaduoja ir pabėga atgal į pilį. Esant padėčiai be išeities, Menelajus įsako kalti ginklus, eiti išvaduoti jo žmoną ir užimti Troją. Neilgai trukus jie turėjo užtenkamai ginklų ir tūkstantį laivų, kuriais išsikė-

lę į krantą, puolė Troją. Greisiant pralaimėjimui, graikai nusprendė panaudoti klastą: pasidarė medinį arkli, kuris talpino 50 karių ir kaip taikos simbolį įvedė į Troją. Po visų tų nemalonumų, po tiek aukų trojiečiams džiaugsmo buvo marios. Jie šoko, gėrė visą naktį, bet vos į rytą sumigus, kada didelė ramybė užviešpato miesto, iš arklio pradėjo kelti trojus graikų kariai, atidarė vartus, ir suleido pakrantėje buvusią pasislėpusią kariuomenę. Tada paaiškėjo apgaulė, bet jau per vėlai. Ir čia prasidėjo Trojos didžioji tragedija: žudė, degino, niekino. Žmonės bėgo iš Trojos... Skausmai ir baimė užviešpato galingąją Troją ir štai toje minioje bėga Paris su Elena. Jiems kelią pastoja Elenos žiaurusis vyras Menelajus ir išsukia Parį į dvikovą kurioje jis ir žūva, užmerkdamas akis ant Elenos rankų. Menelajus atitraukia savo žmoną nuo Paris lavono kruvinomis rankomis ir pilnomis akimis asarų. — Tada ji jam atkerta: "Šitas kraujas yra mano kraujas". Menelajus ją žiauriai patraukia ir paima pasmerkimui. Su tuo filmas baigiasi.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2448 WEST 68RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0434

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ IR SKAUDIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taip: nuo skaudžių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina persėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, su stabdo džiovinimą ODES ir POOL'ysmą tarpšėrių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios, auskuliusios odos dedrvinu, odos išbėrimu ir t. t. taipgi tinkama vartoti valkučiams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystykitų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Le gulo Ointment yra parduodama po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc., Gary, Ind., Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order!

LEGULO, Department D.
618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

IS ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS

Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdranda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4516 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

Siek tiek apie pastatymą ir vaidintojus

Būtų dar daug galima rašyti ir apie pačią Elena. Juk ji buvo Ledo ir Zeuso duklė, turėjo brolius Castor ir Pollux, Paris prašė Afroditės, jai padovanodamas auksinį obuolį, gražiausios moters iš viso pasaulio, ir Afroditė jam padėjo ją surasti Elenos asmenyje, bet visai paleidus suminėti tenka vaidintojai. Zinoma, gal būtų net nepatogu iš filmų aktorių ką nors girti arba peikti. Juo labiau šiame filme, kuriame visai išstudijuota nuo pradžios iki galo tų žmonių, kurie su dideliu patyrimu ir praktika ji statė. Šitas filmas ir jo aktoriai pasigėrėtina nauji, švieži ir pajėgūs atkurti tas legendarines asmenybes. Todėl per visą veiklą jautėsi darnumas, išistumas, sugebėjimas duoti publikai nemeluotus tipus ir neverčiant jį įsivaizduoti juos, apvilkus tik pilkais kostiumais.

Šernas, puikus, jaunas neklaužada buvo itin mielas. Jo pasirodymas sukėlė apolodismentus. Neatrodydamas per daug drąsus, j's mokojo tokiu būtu, kai buvo reikalas. Gražioji Padesta, tikrai parinkta geros

JOHN HOLDEN
Physical Therapist
• DIATHERMY
• ELECTRO-HYDROTHERAPY
• DEEP MASSAGE
Pagelbsti nuo Strėmų Skaudėjimo, Sciatica, Rheumatismo, Lumbago, Oseilitis, Bursitis, Nervous Condition.
222 N. GENESEE ST.
Waukegan, Ill. DE 6-9336
Dienomis, vakarais ir atvykstante namus.

SALES & SERVICE
Washing machine repair
Guaranteed repairs on all Makes & Types. We also Repair small appliances Will pick up & Deliver free ARCO HOME APPLIANCES 1723 W. 63RD ST. PR 6-5888

MAZASIS TOBULYBES KELIAS
Parašė: B. P. MARTIN
Šis kelias, kuris neabejotinai užtikrina visiems pasiekti tas aukštybes, į kurias Dievas vedė šv. Terezę, yra ne tik galimas, bet ir visiems prieinamas. Visas pasaulis, kaip pastebė šv. Augustinas, "negali padaryti ką nors didelio". Tačiau kas ne spj melstis, nusisėminti ir mylėti...
Štame amžiuje šv. Terezės Mėsaus Kelias yra geriausias. Tikrumoje tėra vienintelis kelias, vedas į amžinąjį laimę. Juk Kristus pats yra pasakęs: "Iš tikrųjų ašau jums, jei neatsiversite ir nepasidarysite kaip kūdikiai neišeisite į dangaus karalystę". Dangus ir šėmė praes, bet mano širdžiai nepraes...
Knygutė turi 150 puslapių ir kainuoja tik \$1.00. Su kietais viršeliais \$1.50.

KAIP IŠVENGTI SKAISTYKLOS
Naujai išleista veikalėlis kuris duos naudingų patarimų mums patiens ir kiems. Skaitykite ir kitiems platinkite šį veikalėlį, nes kiekvienas krikščionis turėtų perskaityti.
Kaina 40 centų
Užakymus su pinigais atsiųskite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinų.
Didžiausias paminklams piasų patarnavimas mieste.
Telef. Cedarcrest 3-6335

KRONIKA

• **Lietuvių Enciklopedijos** septintasis tomas jau pasiekia savo skaitytojus. Elegantiškas, gausiai paveiksluotas leidinys, redaguotas dr. Jono Puzino ir Prano Cepėno. Ir šio tomo sukūrimė dalyvavo rinktinės mūsų mokslinės pajėgos. Istorikas A. Sapoka aprašo Gardino seimą, generalin. us seimelius, Gniezno arkivyskupiją, Gostautą. Prof. Z. Ivinskis duoda studijųles apie Gedgaudą, Gedimino pilį, Merkeli Giedraitį, J. Jakstą — apie Gediminą. Dr. J. Puzinas aprašo Gedimino kalną, Geležinį amžių. Aktyvūs ir kalbininkai. Prof. P. Skardžius rašo apie dievą Gardūnytį, apie getus, gotus, gramatiką, gruzitų kalbą. Prof. A. Šalys aprašo garsus, jų dėsnius, gentivar-džius, (vaizdūs brėžiniai svaininimų), dėsto apie germanistiką ir germanų kalbą. V. Maciūnas surinkęs medžiagą apie Silvestrą Gimžauską.

NORTHWEST HEALTH CENTER
1869 No. Damen Avenue
DR. PETRAS B. SCHYMAN-SIMANSKIS, direktorius
Ši įstaiga nemažą skaičių ligonių sugrąžino į pasveikusį eiles. Čia patyrę daktarai teikia medicinos pagalbą, gydo nuo Odos, Reumatizmo, Skilvio, Nervų, Kepenų ir kitų sunkiai gydymų ligų.
Be operacijų, be skausmų čia yra gydoma medikaliai-gamtiskais ir fiziniai-elektriniai būdais: elektros ir fiziniai masažais. Čia gydo trūkį (rupture), trūkį turintiems asmenims praitako diržus (trusses); kraujagyslių išsiplėtimas (vericose veins); užsienėjusias vyrų ir moterų ligas; alkoholizimą.
Kalbame lietuviškai.
Valandos: 10 v. ryto iki 8 v. vak.
1869 No. Damen Avenue (Cortland & Damen Ave.)
Telef. ARmitage 6-8200

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202
Vasario 23, 24, 25 d. d.

HENNESSY, 3 STAR COGNAC	Fifth	\$5.19
ARMAGNAC, 20 years old		
Imported Brandy	Fifth	\$4.69
BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$4.98
GRAIN ALCOHOL, 190 PROOF USP	Fifth	\$4.89
CHERRY HEERING	Fifth	\$5.49
KJAFKA WINE	5th	\$1.69
CINZANO VERMOUTH		
Sweet or Dry	Fifth	\$1.39
RON MERITO RUM	Fifth	\$2.89
CREAM DE CACAO LIQUEUR	Fifth	\$2.89
SCHLITZ, HAMMS, MILLERS OR PABST		
Case of 24 — 12 oz. bottles	Case	\$3.49

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinų.
Didžiausias paminklams piasų patarnavimas mieste.
Telef. Cedarcrest 3-6335

Dr. J. Balys iš tautosakos duoda apie Giltinę, gyvulių folklorą, o A. Mažiulis — apie gedulą. Patriamuosiuose mokslouose — inž. A. Jurskis dėsto apie garsą ir garsintuvus; inž. dr. A. Damušis — apie gipsą. Literatūros šakoje — J. Blekaitis rašo apie rusus autorius, prof. J. Eretas apie Goethe. Jauna mokslininkė dr. A. Sidlauskaitė informuoja apie genetinę psichologiją. Muzikos srityje žymeznius straipsnius yra davę prof. J. Zilevičius ir Iz. Vasyliūnas. Meno temomis gausiai rašo dr. P. Reklaitis; P.

ADOMAS VAITKEVICIUS ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir patalpinimas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

LIQDĖSIO VALANDOJ
Seskite
MAŽEIKA & EVANS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western — 3 atskiros air-cond. koplyčios
Rūpūbė 7-3000 — 7-3001 Automobiliams vieta
Tomas, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
Townhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330.34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIŲ
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE
177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLYmpic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2814 W. 23rd PLACE Virginia 7-6672

Augius apibūdina grafiką. Prof. V. Stanka, taipgi pamėgęs meną ir filosofiją, ir šiame tome rašo apie Paul Gauguin ir apie Gotamą (Buda). Hidrologas Kolupaila pavaizduoja Giliją. Vispusiškai plati studija apie Graikiją. Gėrio definiciją pateikia dr. A. Baltinis. Šis enciklopedijos tomas, kaip ir kiti, daro gerą įspūdį.

• **Brolių Grimų pasakos** jau atspausdintos ir atiduotos į raišyklą. Naujas Vertimas yra atliktas St. Vainoro ir Vl. Civinskio. Knyga didelio formato, 176 puslapių. Dabar išleidžiama pirma dalis, į kurią surinktos pačios būdingiausios pasakos. Baigiama spaudai ruošti ir antra dalis.

Vestuvių nuotraukos
Augsios rūšies fotografijos
Mūsų specialybė
Precin Photo Studio INC.
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-2481

Moterų GYVENIMAS

No. 27

No. 103

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; Virginia 7-0618

Kūrybinga, pareiginga moteris

DANUTĖ AUGIENĖ, Chicago, Ill.

Vasario mėnesis paskirtas spaudai. Moteris turėtų jį, tai atkreipti savo dėmesį. Peržvelgti savo knygų lentyną, ar joje nesama spragų. Ar visos knygos yra perskaitytos, kurios, kaip artimi žmonės, turi teisę įsijungti į mūsų dvasinį gyvenimą; ar knygų rinkoje nėra išėjusių knygų, kurias reikia nupirkti. Moteris, kurios geba plunksną valdyti, privalo atsakyti į klausimą, ar jos tą privilegiją yra pilnai išnaudojusios, ar jį žiūri tik kaip į pasismąginimą ir laisvųjų valandų pasigardžiavimą.

Jei lietuvių tautos priespaudos metu moteris yra buvusi švietos ir mokslo skiepytoja ir žiebėja, jei iš kantiškų ir elementoriaus vedė vaikus į augštąjį mokslą, dabarties moteris, dažnai to mokslo patį turinti su kaupu, neprivalo egoistiškai jį laikyti tik savo malonumui, tik savo asmeniui.

Jei ano meto lietuvių tautos vaikai turėjo vieną pavojų — žandara, bet buvo supami šilumos, vaikščiojo savo gimtąja žeme ir alsavo sveikais žmogūškais ir tautiškais principais, tai dabaršes jaunimas, neturėdamas nei gerų pavyzdžių aplink save, mažiau tematydamas sveiko žmogūškumo pasireiškimu, silpnai bejausdamas tautin'o atsparumo reikalą, be grasinimų ir prievartos pats eina į svetimo glėbį. Jei ano meto moteris lie-

turėg sugebėjo augantiems lietuviams įskiepyti tautos, žmogaus, Dievo meilę, tai mes, dabarties moteris, esame daugiau negu atsakingos už kiekvieną atskylančią jauną žmogų ir nuienantį su svetimais.

Moterys privalo skieposti kitų rašomas knygas bei spaudą, bet jos ir pačios turi kurti ir rašyti. Namai nieku nenukentės, jei kasdien paskirsi tam reikalui dvi tris valandas. O tai jau bus šis tas. Kasdien mažas žvilgsnis per ilgesnį laiką pramins platų kelią. Tik reikia suprasti, kad tai yra ne kieno užkrauta praėgia, bet mūsų atsinešta su pirmuoju gyvybės alsavimu. Tai Dievo paskirtis rūpintis kitais.

Mūsų dienų moteris, gyvenanti JAV ar Kanadoje, neprivalo daug sielotis materialinėmis gėrybėmis: jų perdaug mes turime ir jos per lengvai gaunamos. Dvasinės gėrybės vis retesnės mūsų keliuose ir gyvenime ir mūsų stuburas darosi vis standresnis, kai reikia pasilenkti ir jas, mums kitų į kelius pažertas, pasiimti.

Kiekviena kūrybinga moteris, kuriame ji luome ar amžiuje bebūtų kviečiama į talką, nes: "Pjūtis vis didėja, o darbininkų maža".

— o —

Visais moterims rūpimais klausimais rašykite į "Moterį", neseniai pradėjusį eiti lietuvių moterų žurnalą, ir "Draugo" kultūrinio priedo moterų skyrių.

— o —

Visais moterims rūpimais klausimais rašykite į "Moterį", neseniai pradėjusį eiti lietuvių moterų žurnalą, ir "Draugo" kultūrinio priedo moterų skyrių.

ŠIŲ METŲ PIRMOJI "MOTERIS"

Neseniai pasirodė šių metų pirmasis "Moters" numeris, skiriamas sausio — kovo mėnesiams. Iš viso tai jau antras numeris.

Dr. Ona Labanauskaitė savo rimtą straipsnį "Tremties motinos garbingoji našta" pradeda klausimais: "Kaip moteris savo šeimoje gali vykdyti tautinius uždavinius? Ką ji turi daryti, kad nenulietuotų jos atžalynas? Kad jaunimas suprastų ir jaustų, ką reikiama būti lietuviu, turėti lietuvišką sąmonę?" Išsamiai jį gvildena papunkčiais, tvirtindama, kad "čia išsivijoje šeima tampa labiausiai patikimas ir veiksmingas tautinio auklėjimo veiksnys".

A. Tamošaitienė duoda puikių patarimų dėl lietuviško stiliaus buto. Moteris, besidominti lietuviškai išpuošti savo namus, ras čia puikiausios medžiagos ištiniam lietuviškam butui, lietuviškai seklyčiai ir lietuviškai dekoruotiems kambariams. Puikios kambarių nuotraukos padės praktiškai įgyvendinti lietuvišką stilių nuosavuose namuose.

Žurn. Salomėja Narkėliūnaitė rašo apie moteris Jungtinėse Tautose. Skaitytojos supažindinamos ir su pačia straipsnio autore. Prie straipsnio pridėta nuotrauka su trumpa jos biografija.

S. P. duoda trumpą ištrauką — vertimą iš Jane Austen, žinomos britų beletristės, populiariausio veikalo "Pride and Prejudice".

"Motina ir vaikas" skyriuje dr. Stočkutė - Abromaitienė svarsto motinos ir vaiko ryšius priešmokykliniame amžiuje. Kita medicinos dr. Klovaite - Zymanienė rašo apie kūdikį.

Keletas eilėraščių yra K. Grižaitytės - Graudausienės, D. Lipičūtės ir A. Karvelytės.

Spausdinama Petronėlės Orinaitės "Sesuo Aurelija". Įvairūs skyriai: "Mergaičių kertele", "Lietuvės plačiame pasaulyje", "Apžvalga", "Mūsų moteris", "Mados", "Pašto dėžutė", "Filmas", "Šeiminkėms" ir kiti pajvairina žurnalą.

Žurnalas gausiai iliustruotas puikiomis nuotraukomis ir mūsų dailininkų origanliais piešiniais.

"Moters" redaktorė Stasė Prapuolenytė duoda keletą puikių vertimų iš anglų literatūros.

Žurnalas daro labai gerą įspūdį ir, nors retai pasirodydamas, daug įneša į lietuvių moterų gyvenimą.

Dail. J. Pautienius Portretas ponios Z. J.

LIETUVIŲ STUDENCIŲ ATSIMINIMAI

Agronomės E. Gimbutienės plačiai parašyti atsiminimai apie Maskvos lietuvių studentes vis dar tebėra papildomi naujomis žinomis.

Įdomių žinių davė inž. V. Žemkalnis, aprašydamas savo keturių seserų mokslo dienas Maskvoje. Jis taip pat gražų atsiminimų suteikė apie to meto gyvenimą ir veiklą rašytojo G. Žemkalnio. Tridėtas jo ir vet. dr. Krasausko sudarytas lietuvių studentų sąrašas. Visi šie rankraščiai bus atduoti Pasaulio Lietuvių Archyviui.

Elenos Gimbutienės pranešimu, apie Maskvos lietuvių studentes rašo atsiminimus žinoma mūsų istorikė — mokslininkė dr. Vanda Sruogienė. Buvusieji Maskvos studentai, — es prašomi ko daugiausia paremti savo žiniomis ir pasiūsti atsiminimus E. Gimbutienei, kuri juos tebetvarko (adresas: 4, Ruthledge Str., Boston 32, Mass.).

Neseniai gautas laiškas iš Pasaulio Lietuvių Archyvo, kurio ištrauką paduodame: "Atsiminimus gavau. Labai ačiū. Puiku, kad tamsta tą labai svarbų reikalą vis judinate. Jau dabar vienas doktorantas buvo atvykęs iš Philadelphia Jūsų renkamų atsiminimų skaityti ir panaudoti savo studijai. O kokia neįkainojama bus brangenybė tos medžiagos, kai kas nors ims tą lai-

kotarį apeliaciai studijuoti. Mažonkeltė tą klausimą judinti visa energija".

Galima pasidžiaugti, kad senųjų mūsų akademikų talka dėdėja, kad daugelis širdingai atsiliepė ir savo prisiminimus atsiuntė. Visos gerbiamos kolegės, kurios dabar rašote, ar kurios turite geros valios dar pradėti rašyti savo atsiminimus, labai prašomos rašyti ko smulkiausiai, neaplenkiant faktų, kuriuos dar atsimenate, minint pavardes, vardus ne tik studentų, bet ir mūsų studentų (jei kas atsimena), nes kaip matome, toji medžiaga gali būti reikalinga įvairiems reikams ir studijoms.

Labai prašau atsiliepti Zuzanai Arlauskaitė - Mikšienei, Onai Liutkutė - Valaitienei, Kotrynai Gustaityte - Masulienė, Vandai Gudavičienė ir Halinai Mačiulytė - Daugirdienė, kurių adresus nepasisėkė man surasti net ir mūsų dienraščių redakcijose. Jei kas turi žinių apie mūsų moteris, studijavusias Varšuvoje, prašoma atsiliepti, atlikti pareigą ir tuo savo įnašu prisidėti prie lietuviško kultūrinio darbo. Laukdama Jūsų atsakymo pasilieku su gilia pagarba

J. Narutavičienė
(Adresas: Calle 68 51B — 41, Medellin, Colombia, S. A.)

Sūris — maistingas ir skanus patiekalas

STEFANJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Pagal seną arabų legendą sūrį pirmieji pradėjo gaminti arabai. Legendoje pasakojama, jog kartą arabas keliavo per dykumą ir ištroško gerti. Troškuliui nuraminti jis su savim nešėsi pieną, kurį buvo susiptyles į versio skilvį. Tačiau, atrišęs maišelį, nepaprastai nustebęs, pamatęs vietoje pieno kažkokią baltą masę, plūdurojančią gelsvame skystime. Arabas paragavo ją ir pasirodė neblogos skonio esanti. Tad tokiu būdu pagal padavimą ir pradėtas gaminti sūris. Padavimas, žinoma, lieka padavimu, tačiau vienu ar kitu būdu istorijos bėgyje žmonės išmoko gaminti sūrius.

Lietuviški sūriai

Jieno sūrio gamtinio būdas ir mums nesvetimas. Balti varškės sūriai, ar Suvalkioj gaminami virti geltoni, mūsų šeim-

ninkų buvo irgi tam tikras pasididžiavimas. Jų Lietuvoje nestigdavo, nei ant kasdieninio šeimyninio stalo, nei ant šventiško vaišių stalo. Lietuviški sūriai ir šiame krašte mūsų mėgiami ir beveik visose lietuviškose kolonijose gaunami. Šios rūšies sūriai yra maistingi ir lengvai virškinami. Jie turi labai daug pieno baltymų, riebalų, naudingų druskų ir kitokių maistingų medžiagų, tik, žinoma, kol jie švieži.

Vietiniai ir importuoti sūriai

Taip vadinamieji pirktiniai sūriai yra jau visai kitos rūšies ir k'to skonio. Jų mes šiandien randame rinkoje įvairiausių rūšių — vietinių ir importuotų. Šie sūriai taip pat pagaminti iš pieno ir yra nepaprastai maistingi. Šalia naudingų organizmui baltymų, jie turi dar kitas, labai svarbias medžiagas. Štai kad ir fosforinė kalkių druska, kuri labai reikalinga mūsų kaulams ir dantims medžiaga. Ši medžiaga ypač teigiamai veikia mūsų organizmą, jungdamasi kartu su mineralinėm druskom ir vitaminais. Todėl patartina, ypač mokyklinio amžiaus vaikams, kartu su vaisiais ir juoda duona duoti ir sūrio. Apskritai sūris yra svarbus koncentruotas maistas. Štai kokia jo koncentracija. Amerikoniškas sūris turi savyje 24% proteino, t. y. dvigubai tiek kiek to paties svorio šviežia mėsa, ir 36% riebalų. Taigi pusė sv. amerikoniško sūrio turi tiek proteino, jog duoda organizmui maždaug pusę visai dienai žmogui reikalingų kalorijų. Žmogus, vėjęs beveik metus normaliai maitintis, nepažeisdamas savo sveikatos, valgydamas tik sūrį, veisius ir juoda duoną. Valgydami sūrį, mūsų liko'ss maistas galėtų būti kad ir visai be proteino. Tad nenuostabu, kad ka kurios Europos tautos sūrį įneša į savo kasdieninį meniu. Prancūzai vienu savo pasakymu išsireškia, jog be sūrio neįmanoma jokio padoraus patie-

PAGERBĖ J. DAUŽVARDIENE TR JOS KNYGA

Amerikiečių dienraštis "Chicago American" idėjo J. Daužvardienės nuotrauką su plačiu aprašymu. Dienraštyje puikiai paminėta naujai išleista J. Daužvardienės lietuviškų vaišių knyga ir duoti keli receptų pavyzdžiai: varškėčių, "musinčių" ir klekelių torto. Šioje nuotraukoje J. Daužvardienė darbuojasi prie klekelių torto, o šalia jos mumsirė iš kiaušinių. Nuotrauka imta vienoje seniausių ir originaliausių Amerikoje "Chicago American" virtuvėje. Šioji lietuviškoji knyga išpopuliarėjo kitataučių tarpe. Vien Marshall Field prekybos knygynė parodo per 300 egzempliorių. Vienas amerikietis generalas Vokietijoje, gen. Turner iš Wiesbadeno, išrašė "Popular Lithuanian Recipes".

kalo patiekti ir už vaisės be sūrio prancūzas net neįsivaizduoja pareigos šeiminkėi padėkoti. Jų tradicijos reikalauja, kad sūris, lyg ir vainikuotų kiekvieną valgį, o ypač vaišių iškilmingą stalą.

Svarbesnės ir šiame krašte popularios sūrų rūšys

Pagal jų masės kietumą, sūriai pirmiausia yra skirstomi į minkštus, pusiau minkštus ir kietus sūrius.

Prie minkštųjų sūrų pirmoje eilėje priklauso roquefort. Tai lyg ir sūrų karalius, pradėtas gaminti Prancūzijoje Roquefort vietovėje. Jau daugiau, kaip tūkstantis metų, kai jis gaminamas vis toje pačioje uolos grotyje, Aveyron departamente, pietų Prancūzijoje. Jis gaminamas iš gryno avių pieno. Tai minkštas sūris, turįs savyje melsvai žalias pelėsių žymes. Šios pelėsių žymės tai, galima sakyti, yra tam tikra penicilino rūšis. Amerikoje gaminamas panašus sūris, kuris vadinamas "blue cheese" arba roquefort tipo. Panašūs į roquefort yra Italijos gorgonzola arba Anglijos stilton. Kitas labai populiarus ir geras sūris — prancūzų Camembert. Pagamintas iš karvių pieno Normandijos miestelyje Camembert. Šio sūrio gamybos paslaptis yra ta, kad jo gamybos procese veikiančios dvi rūšys bakterijų, kurios geriausiai vystosi tik Normandijos atmosferinėse sąlygose. Visiškai minkštas ir daugiausia į mūsų varškės sūrį panašus, tai Philadelphiajos "Cream cheese".

Šie minėti sūriai tinka desertiniams patiekalams. Kada šiuos sūrius, kaip desertą pa-

tiekiame, galima ir vyno pasiūlyti. Tinka raudonas ir baltas vynas.

Prie pusiau minkštųjų priklauso limburgo sūris, kurio kilmės vieta Limurgas, Belgijoje. Šitos rūšies sūris gaminamas Amerikoje ir vadinamas Wisconsin limburgas. Kiti pusiau minkštieji sūriai, gaminti šiame krašte, yra American brick ir Munsterio.

Šitie sūriai puikiai tinka sumuštiniais įvairiais atvejais. Amerikoje šie sūriai mėgiami ant taip vadinamų "open club" sumuštinų, kur be sūrio dar naudojami salotų lapai, pomidorų griežinėliai, priedai mėsų, alvyos, ridikėliai ir padažai.

Kietieji sūriai turi savyje mažiau, negu 40% vandens. Iš jų žinomiasis olandiškas Edam. Panašūs ir čia gaminami sūriai, tik šiek tiek atšresniu skoniu. Šveicarai gamina tos rūšies Edmūlius ratus, sveriančius net iki 200 sv. Tai taip vadinami Emmentaler. Juos pradėjo gaminti Emmen upės slėnyje, Wisconsin sūrų gamyklos taip pat gamina puikius šveicariškus sūrius.

Ypatinai kietus sūrius gamina italai. Šiuos sūrius naudoja t'k sutarkavus į sriubas ar ant sumuštinų. Žinomiausi italų Parmesan, Caccio Cavallo ir Regiano. Šie sūriai turi tik 25% vandens. Sakoma, kad senovėje, juos gamindavo iš asilės pieno.

Jie naudojami s'ruboms, padažams, apkepams ir t. t.

PATIEKALAI SU SŪRIU

Sumuštinis su sūriu, lašinukai ir pomidorų

Bet kokios rūšies rieškė duonos truputį pertepti sviestu,

PAGERBTOS POLITIKĖS

13 devylikos pasižymėjusių moterų politikų trys buvo pagerbtos Ankstnio Batelio klubo Philadelphiaje, kurio pirmininkė čia matome itekiant dovanas. Iš kairės: Mrs. Ivy Baker Priest, JAV iddininkė; senatorė Margaret Chase Smith (R), Maine, kalbėtoja; Mrs. Pearl Mesta, buv. JAV ambasadorė Luksenburgui.

apdėti šiek tiek apkepintais lašnikais, nestoru sluoksniu sūrio (Emmentaler arba Wisconsin) ir pagaliau plonais pomidorų griežinėliais viską padengti. Pomidorus truputį pabarstyti druska, ką mėgėta ir paprika. Taip paruoštas duonos riekes įstatyti į karštą orkaitę, kurioje laikyti iki sūris išsileis.

Duoti į stalą karštus su salotais.

Sumuštinis su sūriu ir ananasu

Baltos duonos riekes pertepti šiuo sūrio mišiniu: American Process sūrį sumaišyti su nesūdytu sviestu — 3 dalys sūrio, 1dalis sviesto. Gerai ištrinti. Pertepti storokai ir ant viršaus uždėti ananaso iš dėžutės griežinėlių. Taip paruoštą duoną sudėti ant skardos ir įstatyti į orkaitę iki sūris išsileis ir gražiai pageltonuos.

Duoti į stalą karštus.

ETIKETAS

ŠEIMININKĖ NEATSAKO UZ PAMESTUS PINIGUS

"Dieną po to, kai mūsų namuose susirinko giminės ir artimi šeimos draugai, viešnia pasigedo gana didelės pinigų sumos, kurią ji turėjo savo piniginėje ir buvo palikusi mūsų miegamajame kambarielyje.

Kitą rytą ji man paskambino anksti, prašydama pajieškoti namuose. Aš labai pergyvenu tai, nes man atrodo, lyg aš ar mano svečiai būtų įtariamai.

Labai norėčiau žinoti, kaip turėtų elgtis šeiminkė tokioje situacijoje. Ar jai privaloma atsilyginti viešniai už nuostolį?"

Tokia situacija yra nemaloni šeiminkėi, bet šiuo atveju ji neneša finansinės atsakomybės.

Daiva Dobilienė

Chicagietės talkininkauja "Moteriai"

Dr. Onos Labanauskaitės rūpesčiu Chicagoje buvo suaukta grupelė moterų pasitarimui, kaip geriau ir našiau talkininkauti lietuviškas Kanadoje, jų užsiibrėžtame ir rimtų vaišių nešančiame darbe — "Moters" leidime.

Susirinkime dalyvavo Danutė Lipičūtė - Augienė, Ona Krikėčiūnienė, dr. Ona Labanauskaitė, Faustina Manelienė, Alicija Rūgūtė, Stasė Jemienė ir Aldona Šimaitienė. Nutarta jieškoti prenumeratorių (vien D. Augienė jau ligi to dienos Chicagoje buvo surinkusi 48 prenumeras), rinkti žinių apie moteris ir prašyti bendradarbiauti, net konkrečiai kreipiantis į paskiras moteris.

Įvairiais "Moterį" liečiančiais klausimais Chicagoje prašoma kreiptis į D. Augienę, F. Manelienę ir St. Semėnienę. "Moters", nors pradėta leisti Karis", nors pradėta leisti Kanadoje katalikų moterų rūpesčiu, yra visų moterų žurnalas ir vieintelis moterų žurnalas, sutelkęs apie save visas, be pažiūrų skirtumo. Taigi, moteris, būkime ryžtingos, parodykime, kad galime turėti nors vieną, bet tvirtą, rimtą ir kultūringą žurnalą. Visos sugebančios valdyti plunksną kviečiamos į talką! O pagrindas yra puikus — pavartę "Moterį", visi reikiama savo nuomone, kad redakcija rimtai ir apgalvotai imasi darbo ir duoda nelauktai gerus rezultatus.

St. S.

Plaćių sijonų suknelės yra mėgiamiausios jaunuolių ir kiekviena, kuri dėvi jas, mėgina sukurti jauną ir iškilmingą išvaizdą. Išėiginės suknelės su trumpom rankovėm arba net "falboniukais" per pečius, labai gražiai atrodo jaunoms mergaitėms. Suknelė be rankovių ir apnuogintų pečių, besirandanti jaunuolės spintoje, neturi jokio pateisinimo nei stiliaus atžvilgiu, nei moralės atžvilgiu.

Birutė Bendoraitė